Sfânta împărătească Pulheria

(10 septembrie /17 februarie)

Sfinţii Pulheria şi Marcian au trăit şi au împărăţit în Constantinopol, în secolul al V-lea. Sfânta Pulheria (n. 19 ianuarie 399 - † septembrie 453) a fost fiica împăratului bizantin Arcadie, iar Sfântul Marcian a fost un dreptcredincios general şi senator din Tracia. Cei doi împăraţi creştini şi-au folosit averea spre a zidi case pentru săraci, spitale, biserici şi mănăstiri. Ei s-au îndeletnicit până la sfârşitul vieţii lor cu privegherea, postul, rugăciunea şi învăţarea altora. Pentru vârsta lor înaintată, cei doi au trăit în feciorie. Ei au fost într-un gând, în dorinţa de a cârmui împărăţia în chip creştinesc.

Sfânta împărătească Pulheria a trecut la cele veşnice în dată de 10 septembrie 453, la vârsta de 54 de ani. Ea a fost îngropată cu multă cinste. Şi-a împărţit întreaga avere săracilor.

Sfântul Marcian a continuat să domnească singur, apărând cu tărie hotărârile Sinodului de la Calcedon. Sfântul Marcian a trecut la cele veşnice în anul 457.

Împărăteasa Pulheria a fost persoana providenţială, care a apărat şi a susţinut credinţa ortodoxă. Sfânta Pulheria a rămas drept „Împărăteasa care și-a închinat viața Ortodoxiei". De aceea, ea a intrat în conştiinţa liturgică a Bisericii, fiind pomenită de două ori în Sinaxar. La 17 februarie, împreună cu soţul ei, Marcian şi separat, în ziua de 10 septembrie.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 4
Slujba - Pomenirea încununatei de Dumnezeu împărătesei şi fecioarei Sfintei Pulheriei (luna lui septembrie în 10) 7
Acatistul Sfintei împărătese Pulheria 20
Imnografie 31
Vieţile Sfinţilor - Viaţa Sfintei Pulheria, împărăteasa (10 septembrie) 32
Sinaxar - Pomenirea Sfintei Pulheria împărăteasa 41
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfintei Pulheria, împărăteasa (10 septembrie) 43
Iulian Predescu - Sfinţii Pulheria şi Marcian 44
Căsătoria, cale spre sfinţenie - Sfinţii Pulheria şi Marchian 47
Orthodoxwiki - Pulcheria, împărăteasa și Marcian, împăratul 51
IPS Timotei prahoveanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor - Pulheria, evlavioasa și faimoasa împărătească 55
Ips Timotei - Sfânta Pulheria, împărăteasa apărătoare a Ortodoxiei 60
Nicolae Pintilie - Pulheria, Sfânta împărătească care și-a închinat viața Ortodoxiei 65
Pulheria, împărăteasa sfântă a Bizanţului 69
Sfânta Pulheria, împărăteasa care a apărat învăţătura ortodoxă a credinţei împotriva diferitelor erezii ale timpului 71
Ștefan Mărculeț - Răspunsuri duhovniceşti: Sfânta Pulheria, un model de vieţuire creştină 73

Iulian Dumitraşcu - Sfânta împărătească Pulheria sărbătorită în Biserica Ortodoxă 75
Pr. Silviu Cluci - Katholikonul Mănăstirii Esfigmenu 77
Mănăstirea Esfigmenu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos 79
Icoane 81

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

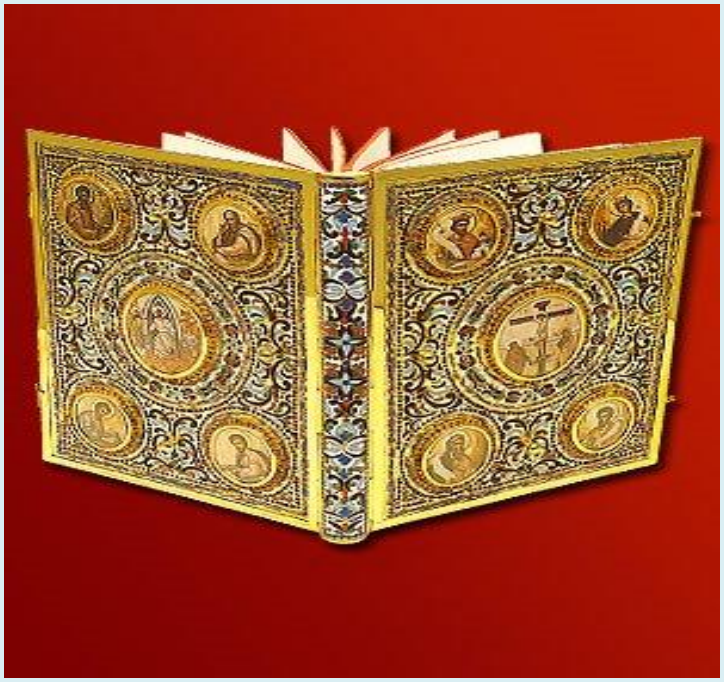

Ev. Luca 7, 36-50

36. Unul din farisei L-a rugat pe Iisus să mănânce cu el. Şi intrând în casa fariseului, a şezut la masă.
37. Şi iată era în cetate o femeie păcătoasă şi aflând că şade la masă, în casa fariseului, a adus un alabastru cu mir.

38. Şi, stând la spate, lângă picioarele Lui, plângând, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui şi cu părul capului ei le ştergea. Şi săruta picioarele Lui şi le ungea cu mir.
39. Şi văzând, fariseul, care-L chemase, a zis în sine: Acesta, de-ar fi prooroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă.
40. Şi răspunzând, Iisus a zis către el: Simone, am să-ţi spun ceva. Învăţătorule, spune, zise el.
41. Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci.
42. Dar, neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Deci, care dintre ei îl va iubi mai mult?
43. Simon, răspunzând, a zis: Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai judecat.
44. Şi întorcându-se către femeie, a zis lui Simon: Vezi pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta şi apă pe picioare nu Mi-ai dat; ea însă, cu lacrimi, Mi-a udat picioarele şi le-a şters cu părul ei.
45. Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă de când am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele.
46. Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir Mi-a uns picioarele.
47. De aceea îţi zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puţin, puţin iubeşte.
48. Şi a zis ei: Iertate îţi sunt păcatele.
49. Şi au început cei ce şedeau împreună la masă să zică în sine: Cine este Acesta care iartă şi păcatele?
50. Iar către femeie a zis: Credinţa ta te-a mântuit; mergi în pace.

Apostol

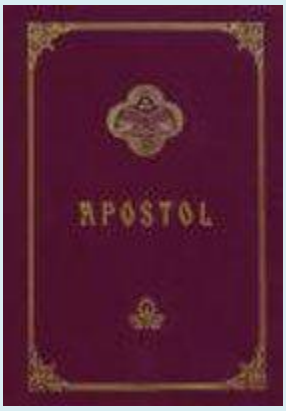

Epistola către Timotei a Sfântului apostol Pavel

II Timotei 2, 1-10

1. Tu, deci, fiul meu, întăreşte-te în harul care e în Hristos Iisus,
2. Şi cele ce ai auzit de la mine, cu mulţi martori de faţă, acestea le încredinţează la oameni credincioşi, care vor fi destoinici să înveţe şi pe alţii.
3. Suferă împreună cu mine, ca un bun ostaş al lui Hristos Iisus.
4. Nici un ostaş nu se încurcă cu treburile vieţii, ca să fie pe plac celui care strânge oaste.
5. Iar când se luptă cineva, la jocuri, nu ia cununa, dacă nu s-a luptat după regulile jocului.
6. Cuvine-se ca plugarul ce se osteneşte să mănânce el mai întâi din roade.
7. Înţelege cele ce-ţi grăiesc, căci Domnul îţi va da pricepere în toate.
8. Adu-ţi aminte de Iisus Hristos, Care a înviat din morţi, din neamul lui David, după Evanghelia mea,
9. Pentru Care sufăr până şi lanţuri ca un făcător de rele, dar cuvântul lui Dumnezeu nu se leagă.
10. De aceea toate le rabd, pentru cei aleşi, ca şi ei să aibă parte de mântuirea care este întru Hristos Iisus şi de slava veşnică.

Slujba - Pomenirea încununatei de Dumnezeu împărătesei şi fecioarei Sfintei Pulheriei (luna lui septembrie în 10)

https://www.slideshare.net/steaemy1/sf-pulheria-iasi-1840/steaemy1/sf-pulheria-iasi-1840

https://www.academia.edu/44137343/Sf%C3%A2nta_%C3%AEmp%C4%83r%C4%83tea s%C4%83_Pulheria_Slujba

https://archive.org/details/sf.-pulheria-iasi-1840

***

Tipărită cu cheltuiala dumisale marelui vistier a Prinţipatului Moldaviei Iordaki Ghika Iaşi - în Tipografia Sfintei Mitropolii - 1840

Vecernie

Seara la Vecernie, după Fericit bărbatul, la Doamne strigat-am, punem **Stihirile** pe 6, şi cântăm Stihirile praznicului 3:

Astăzi Dumnezeu cel ce Se odihneşte pe scaune gânditoare şi Aceasta este ziua Domnului şi Deşi cu dumnezeiască voinţă, şi a Sfintei 3, glas 4, Ca pe un viteaz între mucenici.

Cu pravoslavie căutând împărăţia cea cerească, pe cea trecătoare împărăţie ai defăimat-o, slăvită, şi ai ajuns la sfârşitul cel veşnic, înfăţoşindu-te [înfăţişîndu-te]

la Stăpânul tău Hristos împodobită ca o împărătească cu cununa fecioriei Pulherio, ceea ce eşti îndreptare, şi pildă desăvârşit a fecioarelor.

Ca cu o podoabă împărătească, şi ca cu o cinstită porfiră, cu poruncile lui Hristos te-ai îmbrăcat nebăgând seamă de cele de jos, ca de cele stricăcioase, de sufletul tău cel nestricăcios cu bărbăţie te-ai îngrijit, de aceea ai câştigat şi răsplătirile împărăţiei celei de sus, împărătească arătându-te, încununată cu fecioria.

Pe cei ce te cinstesc slăvito şi pomenirea ta laudă, din răutatea patimilor slobozeşte-i. Şi spre cele ce cheamă cu cucerie numele tău cel sfânt, prea cinstită Pulherio. Vino de faţă, şi ne mântuieşte cu rugăciunile tale din tot felul de primejdii, de foame şi de ciumă şi de toată stricăciunea.

Slavă, glas 8

Credinţa ce ai propovăduit cu pravoslavie în Halchidon [Calcedon], de Dumnezeu încununat-o, cu ostenelile şi învăţăturile purtătorilor de Dumnezeu Părinţi întărindu-o, ca o podoabă dumnezeiască, în cer lucrată Bisericii lui Hristos o ai dat, întru care şi lăudându-se slăveşte mărind pe Dumnezeu Cuvântul cel întrupat în două fiinţe [firi] nedespărţit, şi în două lucrări şi voinţe, cu care împreună rugându-te lui Hristos cere, o Pulherio tuturor credincioşilor curăţire, şi mare milă.

Întru slăvită zi a praznicului...

[Vohod. Lumină lină. Prochimenul zilei şi Paremiile: Din prorocia Isaiei: Bucura-se-va sufletul tău întru Domnul. Caută la Vecernia Sfinţilor Împăraţi Constantin şi Elena. A doua Paremie, Din Prorocia Isaiei: Luminează-te, luminează-te Ierusalime, că a venit lumina ta. Caută tot la Vecernia Sfinţilor Împăraţi. A treia Paremie, De la Înţelepciunea lui Solomon: Drepţii în veac vor fi vii. Caută Decembrie la Vecernia Sfântului Sava.]

La Litie

Samoglasnica, glas 2: Viaţă plăcută lui Dumnezeu petrecând, de slava cea împărătească te-ai lepădat. De aceea calea cea strâmtă călătorind, ai ajuns la lăţimea cea dumnezeiască a Raiului. Şi cu putere de sus îmbrăcându-te, ai întărit învăţătura dumnezeieştilor Părinţi, Pulherio, lauda şi înfrumuseţarea Bisericii.

Slavă, glas 8

Strălucita, şi dumnezeiasca sărbătoare a Pulheriei celei pururea pomenite, a chemat mulţimea credincioşilor la ospătare de taină. Veniţi, şi vă săturaţi toţi de veselie duhovnicească, şi strigaţi către dânsa: Ceea ce ai înălţat ceata credincioşilor, şi de Dumnezeu te-ai slăvit, cere sufletelor noastre curăţire de păcate şi mare milă.

Şi acum, a praznicului

Veniţi toţi credincioşii către Fecioara să alergăm... şi c.l.

La Stihoavnă

Stihirile, glas 1, A cetelor cereşti:

Slava Bisericii dorind, ai surpat cu bărbăţie rătăcirea ereticilor, adunând dumnezeiescul Sobor al Părinţilor, de Dumnezeu încununată Pulherio! Prin care ai cunoscut pe Hristos un Dumnezeu în două firi.

Frumuseţea împărăţiei celei pământeşti, cu bunătăţile cele lucrătoare, mai strălucită ai făcut-o de Dumnezeu înţelepţito Pulherie. De aceea nouă ne deschide drumul cel ceresc, şi fericit, izbăvindu-ne de cele trecătoare.

Cu dumnezeiescul mir al bucuriei ungându-te, n-ai băgat seamă de slava cea pământească, şi de jos, de aceea dobândind viaţa cea neîmbătrânitoare, arată-te la cei ce te cinstesc, dumnezeiască apărătoare, şi gata ajutor, scoţându-i din toate greutăţile.

Slavă, glas 8

Cea îmbrăcată cu bunătăţile, şi luminată cu cugetul, cea împodobită cu untul de lemn al fecioriei, cu înfrânarea şi cu strădania, ceea ce ai răsărit din împărăteasa cetăţilor, şi ai făcut adunarea purtătorilor de Dumnezeu Părinţi, pentru îndoimea firilor lui Hristos Dumnezeu. Nu înceta pentru noi către Domnul rugându-te, Pulherio prea slăvită, să se mântuiască sufletele noastre.

Şi acum, a praznicului

Aceasta este ziua Domnului...

Tropar, glas 1:

Podobie: Piatra fiind pecetluită de iudei şi ostaşii străjuind prea curat trupul Tău, înviat-ai a treia zi, Mântuitorule, dăruind lumii viaţă pentru aceasta, puterile cerurilor strigau Ţie, Dătătorule de viaţă: Slavă învierii Tale, Hristoase; slavă împărăţiei Tale; slavă rânduielii Tale, Unule, Iubitorule de oameni.

Lângă scaunul Ziditorului stând, Pulherio şi cu razele slavei celei neapropiate strălucindu-te, te rugăm nu lipsi a cere nouă celor ce cu credinţă te cinstim, iertare de greşale, şi slobozire din greutăţi, mărire aducând Celui în trei strălu-ciri singur Împărat, carele te-a slăvit pe tine cu slava cea dumnezeiască a împărăţiei Sale.

Slavă, tot acelaşi Tropar. ***Şi acum***, a praznicului.

La Utrenie

După prima Catismă, **Sedealna**, glas 3:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mi-rându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Dulceaţa cea lumească urându-o cinstito, slava împărătească, gunoi ai socotit-o, şi cu bunătăţile împodobindu-te, bărbăteşte ai biruit cu darul Duhului, Pulherio pururea pomenită, pe balaurul cel mult meşteşugăreţ, carele a surpat pe Eva. De aceea cu umilinţă strigăm, mântuieşte pe cei ce te laudă cu credinţă.

Slavă, tot aceasta. ***Şi acum***, a praznicului

Podobie: Strigă Davide ce S-a jurat ţie Dumnezeu... şi c.l.

După a doua, **Sedealna**, glas 4:

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Cu curăţia împodobindu-ţi haina sufletului tău, cu untul de lemn al fecioriei luminându-ţi candela prea slăvită, înlăuntru întru împărăţia cerească ai intrat,

bucurându-te Pulherio, cu fecioarele cele înţelepte rugându-te Domnului pentru robii tăi.

După Polieleu, **Sedealna**, glas 3:

Mărturisirea dumnezeieştii credinţe, o ai înălţat în Halkidon [Calcedon], dumnezeieşte aducând ceata Părinţilor, care propovăduia mântuitoarele dogme, prin care au luminat inimile credincioşilor, cu care dimpreună prea slăvito, roagă pe Hristos Dumnezeu să dăruiască nouă mare milă.

Slavă, tot aceea. ***Şi acum***, a praznicului:

Podobie: Să se bucure cerul, pământul să se veselească şi c.l.

Antifoanele, glas 4.

Prochimenul, glas 4: Ridicat-am ales dintru norodul Meu, aflat- am pe David sluga Mea, cu untul de lemn al Meu l-am uns pre el.

Stih: Pentru aceea te-a uns pe tine Dumnezeul Dumnezeul tău cu untul de lemn al veseliei mai mult decât pe părtaşii tăi.

Toată suflarea, Evanghelia, caută la Sfinţii Împăraţi. După Evanghelie

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.

12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă...

Pentru rugăciunile de Dumnezeu încununatei Milostive, curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Şi acum...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Şi îndată Samoglasnica, glas 2: Viaţă îndumnezeită petrecând. Caută la Litie.

Canonul Sfintei Pulheriei

Peasna 1, glas 2:

Irmos: Veniţi, popoare, să cântăm cântare lui Hristos Dumnezeu, cel ce a despărţit marea şi a trecut pe poporul pe care l-a slobozit din robia egiptenilor, că S-a prea mărit.

De dumnezeiască laudă, umple gura mea cea întinată, ca să laud ostenelile slăvitei Tale împărătesei Pulheriei pe care o ai mărit.

Veniţi credincioşilor în Duhul Sfânt, bucurându-ne astăzi întru pomenirea împărătesei fecioarei, laude să împletim, pe Hristos cel ce a încununat pe aceasta slăvind.

Sfântul tău şi cinstit praznic, strălucind sufletele cele din lume astăzi, le-a luminat, primind din soare lumina cea gânditoare şi prea mult strălucită.

Bogorodicina

Pe tine ceea ce eşti mai presus de cuvânt, Născătoare de Dumnezeu, ca pe o tare ajutătoare a tuturor asupriţilor, prea nevinovată te slăvim neîncetat şi te fericim.

Peasna a 3

Irmos: Întăreşte-ne pe noi întru Tine, Doamne, cel ce prin lemn ai omorât păcatul; şi frica Ta o sădeşte în inimile noastre ale celor ce Te lăudăm pe Tine.

Dumnezeieşte întru curăţie vieţuind, nestatornicia celor stricătoare o ai schimbat cu adevărat, cu împărăţia cea mai bună Pulherio şi te-au arătat neguţător de cele mari.

Slăbiciunea femeiască întărindu-o, ai suferit zăduful zilei slăvito, cu gândirea de Dumnezeu cugetătoare, scăpând de gerul cel veşnic.

Întru dumnezeieştile cugetări sporind spre slava Celui Preaînalt ai ridicat pustnicilor dumnezeieşti lăcaşuri, întru care cu cuviinţă Domnul Se slăveşte.

Bogorodicina

Cu picătura cea din milostivire a rugăciunii, stinge văpaia sufletului meu de Dumnezeu Născătoare pururea Fecioară, al milostivirii izvor izvorându-mi.

După **Peasna a 3- a**, glas 8:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Biserica lui Hristos împodobind şi lăcaş cu bună credinţă ridicând, întru acestea ai aşezat politie [noXirsia = cetate] cerească şi credincioşilor te-ai făcut luminător prea luminos, povăţuindu-i pe dânşii la lăcaşurile cele sfinte. Pentru aceasta după vrednicie ai luat răsplătire ostenelilor tale slăvito, Împărăţia cerească, Pulherio de Dumnezeu încununată roagă-te lui Hristos Dumnezeu iertare de greşale să dăruiască celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă adormirea ta.

Slavă… tot aceea. ***Şi acum..***, a prazniculuiui

Peasna 4

Irmos: Auzit-am, Doamne, glasul rânduielii Tale şi Te-am prea mărit pe Tine, Unule, Iubitorule de oameni.

Lăcaş te-ai făcut Duhului, împodobit luminat cu faptele cele bune, Pulherio lauda Bisericii.

Cu vitejească cugetare pe vrăjmaş bărbăteşte l-ai surpat, înfrângând tu pornirile patimilor.

Ca o fecioară de Dumnezeu însuflată, ca o împărătească de Dumnezeu încununată, înaintea scaunului Ziditorului stând, de credincioşi fă aducere aminte.

Bogorodicina

Cel ce te-a dobândit cu credinţă pe tine Stăpână ocrotitoare, şi a vieţii Fecioară aşteptare, nu se vor ruşina.

Peasna 5

Irmos: Dătătorule de lumină şi Făcătorule al veacurilor, Doamne, întru lumina poruncilor Tale îndreptează-ne pe noi, că afară de Tine pe alt dumnezeu nu cunoaştem.

Ascultând de tine, sfântul Sobor al părinţilor, nebunia cea fără de minte a ereticilor, bărbăteşte o ai surpat, iubind a Bisericii dumnezeiască lumină.

Ca un sfeşnic luminos pe toţi luminezi minunat, dogmele cele bine credincioase din dumnezeieştile vistierii a Duhului, norodului celui hristianesc deşertând slăvito.

Pe Dătătorul de lumină cela ce este în două voinţi şi în două lucrări Om, şi Dumnezeu, dimpreună cu Sfinţii părinţi de Dumnezeu încununat-o L-ai propovăduit.

Bogorodicina

Dătător de bine pe Hristos de Dumnezeu Născătoare curată născând, pe mine cel ce mă clătesc acum, de cumplitele întreitele valuri, cu milostivirea ta Fecioară mă vindecă.

Peasna 6

Irmos: Întru adâncul greşelilor fiind înconjurat, chem adâncul milostivirii Tale cel neurmat; din stricăciune, Dumnezeule, scoate-mă.

Întru adâncul patimilor înotând, către al tău liman năzuiesc, cu rugăciunile tale mântuieşte-mă din nevoi, Pulherio, pe robul tău.

Încununându-ţi dumnezeieşte viaţa ta, cu adevărat împărătească te-ai arătat de Dumnezeu încununată, cu fecioria strălucind Pulherio, podoaba fecioarelor.

Cu pânzele faptelor bune, îndreptând corabia vieţii cea cu multe chinuri, către limanuri ai ajuns, unde soborul sfinţilor se veseleşte.

Bogorodicina

Ceea ce eşti mai presus de puterile cereşti, mai presus de toată răutatea, fă-mă cu rugăciunile tale, pe mine cel ce te slăvesc de-a pururea cu mulţumită.

După Peasna 6, **Condacul**, glas 8:

Podobie: Apărătoarei Doamne, pentru biruinţă, mulţumiri, izbăvindu-ne din nevoi aducem ţie, Născătoare de Dumnezeu, noi robii tăi. Ci ca ceea ce ai stăpânire nebiruită, slobozeşte-ne din toate nevoile, ca să strigăm ţie: Bucură-te, mireasă pururea Fecioară!

A împărătesei şi fecioarei încuviinţată, săvârşind credincioşii pomenirea cea de peste an, să lăudăm strigând întru umilinţă, Pulherio acoperământul şi podoaba fecioarelor, de tot felul de întâmplări izbăveşte-ne, ca să strigăm ţie: bucură-te, cu adevărat de trei ori fericită.

Icosul: De sus primind împărătescul sceptru, către înălţimea Împărăţiei cerurilor te-ai ridicat Pulherio fericită, porfira cea din fapte bune purtând, şi cu cununa curăţiei fiind încununată, pentru aceasta strigăm ţie:
Bucură-te, slava cea cinstită a Bisericii;
Bucură-te, luminoasa podoabă a fecioriei;
Bucură-te, lauda dreptslăvitorilor;
Bucură-te, a rău slăvitorilor vrăjmaşi surpare;
Bucură-te, că tu ai prea înălţat Biserica lui Hristos;
Bucură-te, că tu ai oborât [doborât] eresurile vrăjmaşului;
Bucură-te, că eşti a bine slăvitorilor slavă;
Bucură-te, că sfărâmi săgeţile drăceşti;
Bucură-te, al Răsăritului lucefere neînserate;
Bucură-te, steaua credinţei cea neapusă;
Bucură-te, prin care s-a întărit credinţa;
Bucură-te, prin care S-a slăvit Ziditorul;
Bucură-te, cu adevărat de trei ori fericită.

Sinaxar

Întru această lună (septembrie) în zece zile, săvârşim pomenirea de Dumnezeu încununatei şi fecioarei Sfintei împărătesei Pulheriei.

Stihuri:
Cu adevărat de-a dreapta Hristoase, Pulheria a stătut,
După psalmist împărăteasa precum i s-a căzut.
Pulheria la zece întru această lună,
A adormit somnul cel mai de pe urmă.

Cu ale împărătesei sfinte rugăciuni Doamne Iisuse Hristoase miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Peasna 7

Irmos: Chipul cel de aur în câmpul Deira cinstindu-se, cei trei tineri au călcat porunca cea fără de Dumnezeu şi fiind aruncaţi în mijlocul focului, răcorindu-se au cântat: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Slava lui Hristos prin oglinda gânditoare a Fecioarei înţelegând, ai dorit de aceea dumnezeieşte prea fericită, şi alergând în urma ei prin pustnicie, ai strigat: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Cu podoaba cea frumoasă a împărăţiei, cea prin fapte bune împestrită îmbrăcându-te, ai arătat vederat podoaba pravoslaviei tuturor Pulherio, celor ce cu credinţă slăvesc şi cântă: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Cu înţelepciunea lui Dumnezeu din pruncie fiind împodobită, bârfirea ereticilor o ai astupat cu Duhul, Soborul Sfinţilor părinţi cu pravoslavie adunând, pe Dumnezeul cel lăudat cu dreaptă credinţă prea înălţându-L.

Bogorodicina

De oamenii cei cumpliţi, şi de dracii cei vicleni, şi de toată altă supărare şi întâmplare şi de toată răutatea izbăveşte-mă Sfântă Fecioară, şi mă păzeşte ca să cânt: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Peasna 8

Irmos: Pe Dumnezeu, cel ce S-a pogorât în cuptorul cel cu foc către tinerii evreieşti şi văpaia întru răcoreală a prefăcut-o, ca pe Domnul lăudaţi-L lucrurile şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cu strălucirea Duhului chiar fiind luminată la suflet, ca un luminător, podoaba împărătească întru curăţia minţii şi cu dumnezeieşti osteneli ai împodobit, lăudând pe Hristos întru toţi vecii.

Frica lui Dumnezeu cea cinstită, în pântecele minţii câştigând, ai născut duhul pravoslaviei întru credinţă, sfaturile ereticilor cu râvna cea dumnezeiască răpindu-le, dimpreună cu părinţii pe Hristos slavoslovind.

Cu puterea cea dumnezeiască, bărbăteşte stricăciunea celor ce se văd, trecând cu vederea, către slava cea împărătească a desfătărilor celor mai presus de lume, întru cântări lăudând te-ai înălţat, pe Tine Te prea lăudăm Hristoase în veci.

Bogorodicina

Ca un nor luminos pe Hristos cel ce este Soarele cel prea îndumnezeit, în braţele tale Îl porţi Maică, prin care întunericul patimilor sufletului meu, luminează-l cu lumina nepătimirii de Dumnezeu Născătoare.

Peasna 9

Irmos: Pe Dumnezeu Cuvântul, cel din Dumnezeu, care cu negrăită înţelepciune a venit să înnoiască pe Adam cel căzut rău întru stricăciune prin mâncare, din Sfânta Fecioară negrăit Întrupându-Se pentru noi credincioşii, cu un gând întru laude să-L mărim.

Mai presus de toate grijile trupeşti ridicându-te, cu dragostea Împăratului a toate Hristos viaţă netrupească ai dorit, pentru aceea întru împărăţia lui Hristos sălăşluindu-te cu gândul văzând slăveşti pe Dumnezeu cel în trei ipostasuri.

Pomenirea ta cea purtătoare de lumină, ca un soare a răsărit, luminând pe toţi credincioşii cei ce te slăvesc întru dânsa, ca pe o împărătească dumnezeiască a lui Hristos şi elironoamă [x^npovopoţ = moştenitoare] a împărăţiei Lui, şi a tuturor sfinţilor împreună locuitoare.

Pe cei ce te laudă pe tine cu credinţă, şi pe cele ce cu sufletească osârdie, au câştigat numele tău cel slăvit Pulherio, nu înceta apărându-i de tot felul de patimi cumplite izbăvindu-i şi de gheena ce va să fie cu rugăciunile tale, ţie ne rugăm.

Bogorodicina

Cu razele cele luminoase a Celui ce S-a întrupat din tine, mai presus de minte Preasfântă Fecioară, cei ce te cunoaştem pe tine Născătoare de Dumnezeu, ne luminăm cu credinţă, şi de întunericul patimilor, şi de primejdii, şi de toate întâmplările vieţii ne izbăvim.

Svetilna: Muierilor (femeilor) ascultaţi, de 2 ori

Slavă...

Poruncilor lui Hristos cu credinţă urmând, petrecere ai avut străină, în palaturile împărăteşti locuind, săracilor bogăţia ai împărţit, şi viaţă ai dobândit nestricăcioasă după moarte, pe care a o dobândi şi noi, te rugăm Pulherio.

Şi acum, a prazniculuiui

La Toată suflarea punem Stihirile pe 4, şi cântăm Podobia, poftorind [repetând] cea dintâi Stihiră, glas 2,

Podobie: Când de pe lemn, mort Te-ai pogorât, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase şi cu dragoste s-a în-

demnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, iubitorule de oameni!

Când prin voinţa dumnezeiască prea cinstito, ai cugetat a aduna Soborul părinţilor, atuncea credinţa cea neclintită o ai întărit, a lui Constantin urme înţelepţeşte urmând, a celui ce a prea înălţat Biserica lui Hristos, drept aceea dimpreună cu acela Pulherio stând înaintea scaunului Ziditorului, adu-ţi aminte pentru noi rugămu-ne.

Cu adevărat s-a plinit întru tine zicerea proorocului şi împăratului, ca una ce ai fost pomăzuită [unsă] de Dumnezeu prin darul Duhului, prin untul de lemn de sus Pulherio, de Dumnezeu încununat-o, slava credinţei pe care o ai şi prea înălţat în Halchipag [Calcedon] luminat, Cuvântul şi Dumnezeu întrupat în două lucrări cu adevărat deopotrivă, şi în două voinţi propovăduind.

De dragostea şi dorinţa lui Hristos fiind aprinsă la inimă, năvălirile trupeşti, Duhului le-ai supus prin vieţuirea ta cea dumnezeiască, şi fecioria păzindu-o cu frumuseţea cea împărătească, cu adevărat te-ai îmbrăcat întru bucuria sufletului, pentru aceasta cu cetele fecioreşti înaintea Împăratului a toate stând Pulherio, adu-ţi aminte de slugile tale.

Slavă, glas 8

Venind cu trupul către Iordan Doamne...

De dulceaţa cea trupească, nebăgând seamă prea lăudat-o, împărăţia cea cerească prin post, şi prin rugăciuni, Pulheria prea bine credincioasa şi neprihănita împărătească, cu toată silinţa sufletească o a dobândit, izbăvindu-se din cursele stăpânitorului lumii celui cumplit. Pentru aceea pe cei ce cinstesc cu dragoste, pomenirea ta cea luminată, de primejdii şi de patimi stricătoare de suflet, degrab îi izbăveşte.

Şi acum, a praznicului

Cântaţi noroade Maicii Dumnezeului nostru cântaţi.

Slavoslovia cea mare, şi Otpust.

Tehnoredactare: Filimon Daniel

Acatistul Sfintei împărătese Pulheria

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;

Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu

adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Troparul Sfintei împărătese Pulheria, glasul al 4-lea: Sfântă împărătească Pulheria, roagă pe Milostivul Dumnezeu ca să dea iertare de păcate sufletelor noastre.

&&&

Condacul 1

Biserica se împodobeşte ca şi cu o diademă cu vieţuirea ta cea luminată de înţelepciunea Duhului şi saltă văzându-te pe tine strălucind întru lumina cea neapropiată, strigând Celui care te-a cinstit pe tine: ***Aliluia!***

Icosul 1

Purtarea de grijă a lui Dumnezeu te-a rânduit pe tine ca pe un dar minunat al împărăţiei greceşti, ca să aperi Biserica de tulburările ereticilor şi cu acoperământul păcii ţesut din rugăciunile tale să aduci mângâiere poporului, care te întâmpină pe tine cu flori de gânduri luminate:
Bucură-te, comoară a darurilor Ortodoxiei;
Bucură-te, păzitoare a testamentului credinţei;
Bucură-te, risipirea întunericului ereziilor;
Bucură-te, povăţuitoare pe cărările păcii;
Bucură-te, vistierie a gândurilor cereşti;
Bucură-te, alergare la hotarul înţelepciunii;
Bucură-te, dar de sus spre mântuirea poporului;
Bucură-te, oglindă a frumuseţii Ziditorului;
Bucură-te, vas curat al evlaviei sfinţitoare;

Bucură-te, podoabă a Bisericii lui Hristos;
Bucură-te, păzitoarea dogmelor părinteşti;
Bucură-te, curăţie desăvârşită a sufletului;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 2-lea

Ca pe o comoară a darurilor dumnezeieşti te-a aflat pe tine Biserica, pe care o ai cârmuit cu gândul înţelepciunii celei de sus, voind a o păzi nebiruită de săgeţile lui Veliar, spre a aduce în pace Stăpânului cântarea: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Fost-ai încununată cu cinstirea de augustă, căci înţelepciunea ta covârşea vârsta cea tânără, având izvor al darurilor tale pe Însuşi Hristos, cel care te povăţuia tainic a urma calea desăvârşitei feciorii, ca să primeşti de la îngeri cântări ca acestea:
Bucură-te, sălaş al darului înţelepciunii;
Bucură-te, vieţuire întru lumina curăţiei;
Bucură-te, carte a cuvintelor Duhului;
Bucură-te, călăuzitoare spre limanul mântuirii;
Bucură-te, iubitoare a frumuseţii îngereşti;
Bucură-te, bună chivernisire a comorii fecioriei;
Bucură-te, vas al miresmelor rugăciunii;
Bucură-te, flacără nestinsă a dorului dumnezeiesc;
Bucură-te, chimval sfinţit al Duhului;
Bucură-te, împodobirea minţii cu vălul Duhului;
Bucură-te, păzitoarea fecioriei desăvârşite;
Bucură-te, mângâierea celor tulburaţi;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 3-lea

Fiind luminată de Cuvântul vieţii, prin înţelepciunea cuvântului tău pe surorile tale le-ai adus la Hristos, ca să-I slujească Lui întru fecioria sufletului şi a trupului în cântări de: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Urmând celei care s-a făcut prestol de heruvimi şi înălţime neajunsă a fecioriei, te-ai dăruit cu totul Împăratului îngerilor, făcând legământul fecioriei desăvârşite pe jertfelnicul iubirii dumnezeieşti; pentru aceasta, împreună cu darul fecioriei ai adus, ca semn văzut al făgăduinţei, prestolul dumnezeiesc cel din aur şi pietre scumpe, primind de la îngeri daruri de cântări ca acestea:
Bucură-te, înţeleaptă păzitoare a fecioriei;

Bucură-te, râvnitoarea vieţuirii îngereşti;
Bucură-te, luarea crucii fecioriei;
Bucură-te, dorirea celor mai presus de minte;
Bucură-te, plinitoarea testamentului mai presus de fire;
Bucură-te, oglindă a cugetării înalte;
Bucură-te, plinirea dorului de desăvârşire;
Bucură-te, înfrumuseţare cu podoaba fecioriei;
Bucură-te, vas luminat de raza Tatălui;
Bucură-te, pecete a vieţuirii neîntinate;
Bucură-te, templu sfinţit al Cuvântului;
Bucură-te, prestol al doririlor dumnezeieşti;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 4-lea

Primită fiind la împărăţie cu fratele tău, fost-ai lui stâlp de înţelepciune, căci totdeauna învăţându-l frica de Dumnezeu şi paza poruncilor Împăratului tuturor, l-ai deprins a-şi înălţa gândul la cele de sus şi a aduce cu îngerii Stăpânului jertfa laudelor de: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Ce virtute nu şi-a aflat deplina strălucire întru tine, împărătească Pulheria? Căci biserică prea slăvită ai zidit Împărătesei cerurilor, şi făcându-ţi inima biserică a darurilor Duhului, ai revărsat asupra tuturor mirul milei dumnezeieşti, îngrijindu-te de cei săraci, păstrând pacea în popor şi zidind lăcaşuri sfinte, care îţi înalţă acum glasuri de laudă:
Bucură-te, plinirea lucrării Ziditorului;
Bucură-te, biserică a darurilor Cuvântului;
Bucură-te, vistieria milei celor săraci;
Bucură-te, făclia călăuzitoare a poporului;
Bucură-te, lucrătoare în via mântuirii;
Bucură-te, sălaş sfinţit al Duhului;
Bucură-te, stea povăţuitoare la limanul dreptei credinţe;
Bucură-te, risipirea întunericului necredinţei;
Bucură-te, lauda neîncetată a poporului tău;
Bucură-te, păzirea Bisericii de atacul ereziilor;
Bucură-te, următoarea cuvântului dumnezeiesc;
Bucură-te, palat al darurilor Înţelepciunii;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 5-lea

Văzând înţelepciunea şi frumuseţea celei nedreptăţite de fraţii ei, ai luminat-o cu Sfântul Botez, arătând-o pe ea mireasă a Cuvântului, dar şi bună soţie a împăratului Teodosie, fratelui tău, de care minunată însoţire s-au bucurat şi îngerii, care strigă neîncetat Împăratului tuturor: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Cu toiagul blândeţii îndreptând pe fratele tău din căderea în mrejele ereziei, ca o mireasă înţeleaptă a lui Hristos ai păzit pe mireasa vieţii, Biserica Sa, de viclenia înşelăciunii lui Nestorie, adunând pe părinţii cei de duhul înţelepţiţi la soborul a toată lumea din Efes; pentru aceasta şi ei, lăudând înţelepciunea şi râvna ta pentru dreapta credinţă, ţi-au împletit cunună de cântări ca acestea:

Bucură-te, apărătoare nebiruită a Bisericii;
Bucură-te, ruşinarea ereticului Nestorie;
Bucură-te, primitoarea înţelepciunii celei de sus;
Bucură-te, osârdie întru lucrarea în via Cuvântului;
Bucură-te, smulgerea spinilor ereziilor;
Bucură-te, purtătoarea focului rugăciunii;
Bucură-te, râvnă nemăsurată pentru Adevăr;
Bucură-te, statornicirea dogmelor dumnezeieşti;
Bucură-te, mângâierea Bisericii lui Hristos;
Bucură-te, vas al mirului înţelepciunii;
Bucură-te, descuierea minţii cu cheile credinţei;
Bucură-te, cort al tainelor dumnezeieşti;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 6-lea

Cu dragoste frăţească ai voit a îndrepta pe fratele tău, ca să fie cu luare aminte la ceea ce iscăleşte şi să primească în cartea inimii scrierea de mână îngerească: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Uneltirile vrăjmaşului de a te scoate din scaunul împărăţiei ca pe nişte mreje firave le-ai socotit şi, mutându-ţi toată dorirea spre Împăratul ceresc, ai alergat către Dânsul pe cărarea rugăciunii în cântarea de: Aliluia! Pentru aceasta îţi aducem cântări ca acestea:

Bucură-te, păzitoarea păcii dumnezeieşti;
Bucură-te, căutarea comorilor duhovniceşti;
Bucură-te, nesocotirea slavei lumeşti;
Bucură-te, iubitoarea petrecerii îngereşti;
Bucură-te, aflarea limanului rugăciunii;

Bucură-te, cetate nebiruită a Adevărului;
Bucură-te, primirea prigonirii fără tulburare;
Bucură-te, aşezarea la odihna nevoinţelor cereşti;
Bucură-te, iubirea înstrăinării pentru Hristos;
Bucură-te, urcare pe scara liniştirii;
Bucură-te, adăpare din paharul milei dumnezeieşti;
Bucură-te, floare neveştejită a Înţelepciunii;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 7-lea

Plecându-te spre rugămintea stăruitoare a fratelui tău, te-ai întors iarăşi la palatul împărătesc, şi potolind toată vrajba ereziilor, turma lui Hristos o ai călăuzit la limanul dreptei credinţe, ca să aducă Păstorului celui Mare cântarea de mulţumire: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Întâiul mucenic Ştefan, plinind dorirea inimii tale, în Calcedon a voit a veni, împărăteasa Eudoxia aducând mâna sa; iar tu, cu dragoste ieşind în întâmpinarea lor, te-ai umplut de bucurie şi evlavie, iar noi, văzând buna ta cinstire adusă sfinţilor lui Hristos, îţi aducem cuvinte luminate ca acestea:
Bucură-te, primirea darului mucenicesc;
Bucură-te, stăruinţă la uşa rugăciunii;
Bucură-te, vas al evlaviei curate;
Bucură-te, primitoare a odorului dumnezeiesc;
Bucură-te, îndemnătoare spre cinstirea sfinţilor;
Bucură-te, lăcaş al bunei miresme dumnezeieşti;
Bucură-te, întâmpinarea cu evlavie a întâiului mucenic;
Bucură-te, primirea semnului împăcării;
Bucură-te, cer înţelegător al Treimii;
Bucură-te, povăţuitoare spre lăcaşurile cereşti;
Bucură-te, primirea cu bucurie a împărătesei ce te izgonise;
Bucură-te, pildă de vieţuire luminată;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 8-lea

Văzând mai dinainte cu ochii minţii vrednicia lui Marchian, l-ai pus pe el în scaunul împăratului Teodosie, celui ce-şi dăduse sufletul în mâinile Domnului, aducând Stăpânului darul cântării de: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Jertfitu-te-ai pentru pacea Bisericii tulburate de eretici şi, păzind nedezlegată legătura fecioriei, te-ai însoţit cu împăratul Marchian, pe care cinstindu-l ca pe un adevărat frate întru Hristos, te-ai învrednicit de preţuirea lui şi de cuvintele noastre smerite:
Bucură-te, jertfire încununată de înţelepciune;
Bucură-te, păstrarea binecuvântării fecioriei;
Bucură-te, lauda celor iubitori de curăţie;
Bucură-te, însoţire spre păstrarea păcii lui Hristos;
Bucură-te, mângâierea Bisericii luptătoare;
Bucură-te, nădejdea celor asupriţi de neştiinţă;
Bucură-te, luminătoarea celor iubitori de desăvârşire;
Bucură-te, râul înţelepciunii ce adapă pământul Bisericii;
Bucură-te, slujitoarea dogmelor dumnezeieşti;
Bucură-te, comoara nepreţuită a fecioriei;
Bucură-te, lauda Miresei lui Hristos;
Bucură-te, ocârmuire către limanul păcii cereşti;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 9-lea

Sub sceptrul împărăţiei tale la sinoadele din Efes şi Calcedon s-a statornicit tot adevărul, izgonindu-se întunericul ereziilor, ca toţi întru dreaptă credinţă şi cu cuget curat să strige Împăratului cerurilor: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Făcându-te vistierie a darului Duhului, ai îmbogăţit Biserica Cuvântului cu faptele cele bune lucrate în pământul smereniei, şi de la toţi culegi cuvinte de cinstire ca acestea:
Bucură-te, comoară necheltuită a faptelor mântuirii;
Bucură-te, împodobirea Bisericii cu legătura Adevărului;
Bucură-te, întărirea tuturor pe temelia dreptei credinţe;
Bucură-te, dar dumnezeiesc făcut pământului grecesc;
Bucură-te, mângâierea celor săraci;
Bucură-te, grabnică ajutătoare a celor din nevoi;
Bucură-te, împodobirea Bisericii lui Hristos cu înţelepciune;
Bucură-te, următoarea poruncilor dumnezeieşti;
Bucură-te, cunună a faptelor bune;
Bucură-te, sălaş al fecioriei desăvârşite;
Bucură-te, odihna celor împovăraţi de păcate;
Bucură-te, primirea celor lepădaţi;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 10-lea

Cu înţelepciune conducând împărăţia cea pământească, te-ai învrednicit, fericită, a lua din mâinile lui Hristos cheile Împărăţiei Cerurilor, cu care descuie-ne şi nouă porţile îndurărilor Cuvântului, ca să-I strigăm într-un glas: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Ca doi luminători mari v-aţi arătat, Sfinţilor Marchian şi Pulheria, luminând marginile lumii cu strălucirea virtuţilor voastre; iar noi, minunându-ne de curăţia sufletului tău împodobit cu toate mărgăritarele faptelor bune, îţi aducem, cuvioasă împărătească, şiragul cuvintelor noastre smerite:

Bucură-te, îngrijire de darul mântuirii;
Bucură-te, odihnă întru slujirea Cuvântului;
Bucură-te, lan al spicelor de gând dumnezeiesc;
Bucură-te, adăpare din paharul nevoinţelor;
Bucură-te, neîncetată păzire a legământului fecioriei;
Bucură-te, stea luminată de darul dumnezeiesc;
Bucură-te, făclie a Luminii neapuse;
Bucură-te, călătorie pe cărările desăvârşirii;
Bucură-te, odihnă întru cămara rugăciunii;
Bucură-te, vistierie a cuvintelor Vieţii;
Bucură-te, luminătoare a cărării mântuirii;
Bucură-te, icoană a frumuseţii îngereşti;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 11-lea

Cu cinstea de împărătească ai fost prea mărită de Hristos, dar ţi-ai îmbrăcat sufletul în haina gândurilor smerite şi cu pana gândului dumnezeiesc ai scris Treimii prea slăvite în cartea inimii cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Ca să smulgi neghinele ereziilor din Biserica lui Hristos te-ai ostenit prin alergarea pe cărările spinoase, dar cu picior vesel ai zdrobit capul şarpelui celui înţelegător, primind cununa cinstirilor dumnezeieşti:

Bucură-te, zid al dogmelor dumnezeieşti;
Bucură-te, alungarea viforului ereziilor;
Bucură-te, minunată scăpare a Bisericii lui Hristos;
Bucură-te, nimicirea taberelor vrăjmaşilor;
Bucură-te, luminarea celor întunecaţi de neştiinţă;
Bucură-te, lauda Părinţilor celor de Duhul insuflaţi;
Bucură-te, temelie a Cuvântului dumnezeiesc;

Bucură-te, cetate neclintită a Adevărului;
Bucură-te, mărgăritar nepreţuit în vistieria Bisericii;
Bucură-te, grabnică sprijinitoare a celor din nevoi;
Bucură-te, cunună luminoasă a Bisericii;
Bucură-te, privighetoare a cântărilor duhului;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 12-lea
Pe Mirele Hristos L-ai odihnit în palatul inimii tale smerite, Acesta şezând întru slavă pe tronul inimii împreună cu Tatăl şi cu Duhul cel Dumnezeiesc şi primind slavoslovirile tale neîncetate de: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
În ceata fecioarelor te veseleşti şi cu diadema împărătească eşti împodobită, cuvioasă Pulheria, privind cu bunăvoinţă spre cei ce aleargă la tine cu nădejde, aducându-ţi jertfa cântărilor de cinstire:
Bucură-te, ocrotitoarea fecioarelor înţelepte;
Bucură-te, întărirea noastră pe calea pocăinţei;
Bucură-te, vasul cel de aur plin de mirul înţelepciunii;
Bucură-te, carte a cuvintelor lui Hristos;
Bucură-te, vistierie necheltuită a săracilor;
Bucură-te, povăţuitoare tainică a monahilor;
Bucură-te, călăuzitoare împăraţilor bine credincioşi;
Bucură-te, îndreptătoare pe căile mântuirii;
Bucură-te, limanul doririlor îngereşti;
Bucură-te, pecete a darurilor Cuvântului;
Bucură-te, mireasmă a sfinţeniei înalte;
Bucură-te, minte luminată de raza Duhului;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, Sfântă împărătească Pulheria, ceea ce cu osârdia ta întru slujirea Adevărului te-ai arătat apărătoare nebiruită a Ortodoxiei, îndreptând pe toţi la limanul dogmelor dumnezeieşti, întăreşte Biserica lui Hristos întru păstrarea neschimbată a testamentului dreptei credinţe, iar inimile noastre le întăreşte pe piatra mărturisirii Cuvântului!

Apoi se zice iarăşi:

Icosul 1

Purtarea de grijă a lui Dumnezeu te-a rânduit pe tine ca pe un dar minunat al împărăţiei greceşti, ca să aperi Biserica de tulburările ereticilor şi cu acoperământul păcii ţesut din rugăciunile tale să aduci mângâiere poporului, care te întâmpină pe tine cu flori de gânduri luminate:
Bucură-te, comoară a darurilor Ortodoxiei;
Bucură-te, păzitoare a testamentului credinţei;
Bucură-te, risipirea întunericului ereziilor;
Bucură-te, povăţuitoare pe cărările păcii;
Bucură-te, vistierie a gândurilor cereşti;
Bucură-te, alergare la hotarul înţelepciunii;
Bucură-te, dar de sus spre mântuirea poporului;
Bucură-te, oglindă a frumuseţii Ziditorului;
Bucură-te, vas curat al evlaviei sfinţitoare;
Bucură-te, podoabă a Bisericii lui Hristos;
Bucură-te, păzitoarea dogmelor părinteşti;
Bucură-te, curăţie desăvârşită a sufletului;
Bucură-te, Sfântă împărătească Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!

Condacul 1

Biserica se împodobeşte ca şi cu o diademă cu vieţuirea ta cea luminată de înţelepciunea Duhului şi saltă văzându-te pe tine strălucind întru lumina cea neapropiată, strigând Celui care te-a cinstit pe tine: ***Aliluia!***

Sursa:
https://doxologia.ro/ceaslov/acatiste/acatistul-sfintei-imparatese-pulheria

Imnografie

Troparul Sfintei împărătese Pulheria: Sfântă împărătească Pulheria, roagă pe milostivul Dumnezeu ca să dea iertare de păcate sufletelor noastre.

(Video) Troparul Sfintei împărătese Pulheria - Interpret: Otilia Simeria:
https://doxologia.ro/cantari/video-sfanta-imparateasa-pulheria-tropar

Vieţile Sfinţilor - Viaţa Sfintei Pulheria, împărăteasa (10 septembrie)

Murind Arcadie împăratul grec, a lăsat pe fiul său cel mic Teodosie fiind de opt ani şi pe cele trei fiice: Pulheria, Arcadia şi Marina.

Şi era Pulheria cu cinci ani mai mare decât fratele său, foarte înţeleaptă şi curată. Purtarea de grijă a lui Dumnezeu a dăruit-o ca pe un dar împărăţiei greceşti, spre ajutor tânărului Teodosie şi spre apărarea Ortodoxiei care, în acea vreme, era tulburată de eretici. Aceasta, având o înţelegere care covârşea anii ei, a fost primită la împărăţie împreună cu fratele său şi a fost rânduită Augustă. Şi era atunci de şaisprezece ani când, luând puterea cea împărătească, nu cu cunoştinţă femeiască, ci cu înţelepciune bărbătească, a început a aşeza împărăţia grecească; de la înţelepciunea şi cunoştinţa ei toată lumea se minuna, pentru că de la Dumnezeu avea această dăruire pentru curăţia vieţii sale.

Că pentru dragostea lui Dumnezeu şi purtând grijă de pacea grecilor n-a vrut să se însoţească cu bărbat, ca să nu fie vreo dezbinare între bărbatul şi fratele ei, ci făgăduindu-se pe sine mireasă lui Dumne-zeu a vrut ca până la moarte să petreacă în feciorie. Iar spre semnul fecioriei sale celei lui Dumnezeu logodită, în sobornicească biserică din Constantinopol a făcut un prestol dumnezeiesc din aur şi din pietre scumpe, minunat şi de mult preţ.

Încă îndemna spre paza fecioriei şi pe Arcadia şi pe Marina, surorile ei, care aşijderea au făgăduit lui Dumnezeu ca să-şi păzească curăţia lor până la sfârşitul vieţii. Şi vieţuiau cu dânsa în post şi în rugăciune, supunându-se ele acesteia nu numai ca celei mai mari surori, ci ca şi maicii lor, şi ca împărătesei; încă ţinea loc de maică şi fratelui său Teodosie, împăratul, pentru că se îngrijea de dânsul foarte mult, învăţându-l pe el frica lui Dumnezeu. Şi ştiind bine limba greacă şi latină, singură i-a fost lui învăţătoare, nu numai învăţându-l pe el carte, ci şi la bunele obiceiuri povăţuindu-l pe dânsul.

Ci îl învăţa pe el toate lucrurile cele bune spre o bună şi cuviincioasă ocârmuire. Şi cădea sămânţa cea bună nu pe pământ rău, că o asculta pe ea în toate şi atâta a putut învăţătura ei cea bună încât atunci când a ajuns la vârsta de bărbat desăvârşit era mai mult decât alţi împăraţi bun şi blând, răbdător şi neră utăcios, înţelept şi socotitor, îndurător şi milostiv, pentru că, pe lângă învăţătura, şi rugăciunea Sfintei Pulheria i-a sporit lui în viaţă.

Această sfântă a zidit o Biserică prea slăvită în numele Preacuratei Născătoarei de Dumnezeu şi a făcut în Vlaherne alte multe biserici şi mânăstiri; a dat la săraci nelipsită milostenie, şi prin sârguinţa ei împărăţia era în pace şi în linişte mare, ferită de dezbinările eretice dinlăuntru.

Săvârşindu-se douăzeci de ani de la naşterea împăratului Teodosie şi venind vremea însurării lui, prea fericita Pulheria se sârguia ca să afle o fecioară vrednică de cămara împărătească.

În acea vreme, a venit de la Atena în Constantinopol o oarecare fecioară, pe nume Athinais (sau Atinaida), pagână cu credinţa, foarte frumoasă şi înţeleaptă, fiică a unui filosof atenian, anume Leontie, care învăţase bine de la tatăl său filosofia, astronomia, geometria şi toată înţelepciunea greacă şi pe mulţi înţelepţi cu cunoştinţa îi întrecea.

Deci, venise în Constantinopol pentru o pricină ca aceasta: murind tatăl ei, a împărţit moştenirea toată la doi fii ai săi, Valerie şi Aetie, iar ei nu-i lăsase mai nimic, numai câţiva galbeni. Întrebându-l pe el rubedeniile şi vecinii ce lasă fiicei sale, a răspuns: "Destul este ei frumuseţile şi înţelepciunea ei". Şi aceasta zicând-o, a murit. Şi împărţiră cei doi fraţi toată averea părintească între dânşii, iar surorii lor nu i-au dat nimic. Pentru aceea venise ea la Constantinopol, ca să se jeluiască de nedreptatea fraţilor săi.

Pe aceea văzând-o Pulheria, precum şi frumuseţea ei, bunul obicei şi înţelepciunea cercetându-le cu privirea, a gândit să o logodească pe ea cu fratele său.

Drept aceea, mai întâi spre Sfântul botez a apropiat-o pe ea şi ca pe o fiică a făcut-o sieşi. Apoi, ca pe o vrednică de nuntă împărătească, a însoţit-o cu împăratul, fratele său Teodosie. Şi i-a dat ei nume din Sfântul botez, Eudoxia. După aceea, i-a născut Eudoxia lui Teodosie o fiică, care, când a împlinit vârsta potrivită, a fost însoţită cu Valentinian al III-lea în Roma, cel pe care l-a învrednicit Teodosie la o parte a împărăţiei sale.

În timpul acestor drept credincioşi împăraţi a fost soborul al treilea a toată lumea în Efes, care a discutat erezia lui Nestorie, prin sârguinţa fericitei Pulheria, pentru că mare râvnă avea aceasta pentru dreapta credinţă.

Şi pe fratele său, fiindcă începuse a se înşela cu eresul şi a rătăci din adevărata cale, l-a sfătuit, şi în dreapta credinţă l-a întărit, fapt pentru care era cinstită de Sfinţii părinţi cu multe laude.

După câţiva ani, vrăjmaşul, nesuferind să vadă risipirea ere-surilor sale care se făcea prin Sfânta Pulheria, s-a înarmat asupra ei vrând să o depărteze pe ea de la împărătescul scaun şi de la stăpânire. Acest lucru l-a şi făcut la o vreme, Dumnezeu îngăduind ca plăcuţii săi să fie ispitiţi.

Iar ispitirea aceea s-a început cu un chin ca acesta: era la împăratul Teodosie un famen oarecare, anume Hrisafie, iubit de împăratul şi între sfetnici nu mai prejos, dar plin de vicleşug şi de răutate, de vrajbă şi de iubire de argint. Acela s-a sculat asupra prea sfinţitului patriarh Flavian, care se suise pe scaun după Sfântul Proclu. Şi era Flavian bărbat vrednic de acea cinste, ca un dreptcredincios, care şi viaţă cerească avea. Iar Hrisafie era eretic şi nu se învoise la supunerea lui. Deci, căutând asupra lui pricină, a trimis la dânsul, zicând să se gătească un dar împăratului spre binecuvântare, ca unul ce a fost pus arhiereu din nou. Iar el, gătind, a trimis nişte pâini curate. Iar Hrisafie, lepădând pâinile, a zis: "Aur, iar nu pâini, se cade a se trimite spre binecuvântare de la patriarh". Iar patriarhul prin trimişi i-a răspuns zicând: "Bine ştie Hrisafie că aurul şi argintul bisericesc este al lui Dumnezeu şi la nimeni nu se poate da, decât numai la săraci".

Atunci, Hrisafie, mai mult mâniindu-se asupra patriarhului, se gândea cu ce fel de meşteşug i-ar săpa lui groapa. Văzând că fericita Pulheria, dreptcredincioasă fiind, îl sprijină foarte mult pe patriarh şi nu îi era cu putinţă ca să-i facă lui ceva rău, a gândit vrăjmaşul ca să-i facă rău şi ei. Deci, a început a semăna neghină între

Pulheria şi Eudoxia împărăteasa, făcând vrajbă între dânsele cu felurite meşteşuguri.

În acea vreme s-a întâmplat un lucru ca acesta: avea obicei împăratul Teodosie de iscălea împărăteştile sale scrisori fără a le citi, necercând nici să ştie ce era scris într-însele şi oricine poftea, după a sa voie, gătind scrisoarea, o aducea la împăratul, iar el neobservând ce era scris într-însa, punea mâna sa cea împărătească.

Drept aceea, fericita Pulheria văzând acea neîngrijire a lui, a vrut, ca una ce totdeauna se îngrijea de dânsul, ca să-l îndrepteze pe el cu dragoste. Şi a pus la cale o meşteşugire de acest fel: a scris o adresă ca din partea împăratului, în care scria cum împăratul îi dă în robie pe femeia sa surorii sale, Pulheria, prin rugămintea ei, şi îi adevereşte că de acum nu mai are stăpânire asupra ei. O scrisoare ca aceasta gătind-o, i-a dat-o împăratului să o iscălească. Iar el, după obiceiul său, necitind scrisoarea şi neştiind ce era într-însa scris, a pus mâna sa cea împărătească şi a iscălit. Iar Pulheria, luând acea scrisoare, a chemat cu cinste pe împărăteasa Eudoxia în palatul său şi cu vorbă de dragoste şi cu cinste a ţinut-o pe ea la sine mult. Iar trimiţând împăratul după împărăteasa, Pulheria nu a lăsat-o pe ea.

Şi a doua oară trimiţând, i-a răspuns zâmbind Pulheria: ***"Să ştie împăratul că nu are putere peste împărăteasa sa, că mi-a dat-o mie în robie şi prin scrisoarea sa cea împărătească a întărit aceasta".***

Acestea zicându-le, a mers singură la fratele său şi i-a zis: ***"Vezi, împărate, că nu faci bine iscălind scrisorile necitite!"*** Şi i-a arătat lui scrisoarea aceea. Cu o meşteşugire ca aceasta înţeleaptă a sfătuit pe împăratul ca să fie mai cu pază şi să cerceteze şi să citească scrisorile acelea pe care avea să-şi pună împărătească iscălitură.

Înştiinţându-se de aceasta, vicleanul vrăjmaş Hrisafie, famenul, s-a apropiat de Eudoxia împărăteasa, zicându-i: "Vezi ce-ţi face ţie Pulheria, cum te defaimă? Roaba ei vrea să te facă pe tine. Până când vei suferi de la dânsa unele ca acestea ?! Au nu eşti ca şi ea împărătească şi cu împăratul mai de aproape, ca un trup cu dânsul ?" Unele ca acestea şi mai multe zicându-le, vrăjmaşul a pornit spre mânie pe Eudoxia, care după aceea a început a-şi îndemna bărbatul ca, luând stăpânirea împărătească de la Pulheria, singur să împărăţească.

Iar împăratul, îndemnat de femeie şi de Hrisafie, deşi se gândea să le urmeze sfatul, se ruşina ca să aducă necinste asupra surorii şi învăţătoarei sale. Deci în taină a

rugat pe patriarh ca pe Pulheria, când va intra în Biserică, să o sfătuiască ca să se facă diaconiţă, ca pe una ce vieţuia cu curăţie şi cu sfinţenie şi de slujba diaconiei fiind vrednică. Pentru că era obiceiul într-acele vremi ca pe fecioarele cu viaţă curată să le silească, chiar şi nevrând, la slujirea diaconească. Deci şi pe sfânta Pulheria voia să o silească la aceeaşi faptă, ca să o depărteze cu o slujbă ca aceasta de la stăpânirea împărătească.

Deci, patriarhul a spus de aceasta Pulheriei în taină, iar ea, cunoscând o scornire ca aceea a fratelui său şi cunoscând vrajba împărătesei şi a lui Hrisafie, singură şi-a lăsat stăpânirea împărătească şi, plecând din palatele împărăteşti cu servitoarele sale şi aşezându-se la un loc osebit de linişte, slujea lui Dumnezeu în tăcere şi fără tulburare.

Atunci, ereticul Hrisafie, aflând vreme cu prilej răutăţii sale, a pornit pe împăratul împotriva patriarhului. Şi era biserica lui Dumnezeu în tulburare, sculându-se ereticii fără temere, nemaifiind Pulheria apărătoarea dreptei credinţe.

Atunci a deschis Dumnezeu împăratului ochii minţii lui, ca să-şi cunoască greşeala şi să ştie mânia cea nedreaptă a împărătesei sale asupra sfintei Pulheria şi să înţeleagă înrăutăţita purtare a lui Hrisafie.

Oarecând aduseră împăratului Teodosie un măr foarte frumos şi mare, mai presus de a sa fire, de a căruia frumuseţe şi mărime neobişnuită mirându-se, l-a trimis pe el împărătesei sale. Şi aceea, ţinându-l la sine, nu l-a mâncat, ci l-a trimis lui Paulin senatorul, un iubit prieten al împăratului, bolnav fiind atunci. Iar Paulin, neştiind nimic, a trimis mărul acela împăratului. Deci, luând mărul împăratul, l-a cunoscut pe el şi mergând la împărătească, a întrebat-o zicând: "Unde este mărul pe care l-am trimis ţie?"

Iar împărăteasa neştiind că mărul acela a venit iarăşi în mâinile împăratului i-a răspuns: "L-am mâncat".

Atunci împăratul i-a arătat ei mărul şi i-a zis: "Dar acesta ce este?"

Şi dintr-acea vreme s-a mâniat foarte asupra împărătesei şi cu necinste a ocărât-o pe ea, pentru că i se părea că îl înşală cu Paulin şi îndată pe Paulin l-a trimis la surghiunie în Capadocia, iar pe împărătească, de atunci, nu o mai lăsa să vină pe la dânsul.

Aşijderea şi asupra lui Hrisafie, famenului, sfetnicul împărătesei, foarte s-a mâniat, pentru că s-a încredinţat că era pricinuitor de multă răutate. Şi mai întâi a luat de la dânsul averea, apoi în surghiunie l-a trimis.

Dumnezeu însă a făcut izbândire pentru supărarea cea nevinovată a Sfintei Pulheria, pentru că Hrisafie, călătorind cu corabia, s-a înecat în mare. Paulin în surghiun a fost tăiat fără vină după porunca împăratului. Mai pe urmă, murind acesta, împărăteasa singură, cu jurământ, a adeverit că Paulin era curat de acel presupus păcat; aşijderea şi ea era nevinovată de cele ce i se imputau. Însă a avut Dumnezeu purtarea de grijă ca să vină o mâhnire ca aceea lui Paulin spre mântuirea sufletului, iar împărătesei spre învăţătură. Deci, auzind împărăteasa de tăierea lui Paulin, s-a mâhnit fără de măsură că a pătimit pentru dânsa un om ca acela cu bună înţelegere şi întreg la minte, fără de vină, şi a rugat pe împăratul să nu o oprească pe ea să meargă la Ierusalim să se închine Sfintelor Locuri. Şi, dându-i voie, s-a dus la Ierusalim şi a făcut acolo milostenii mari şi a zidit biserici multe şi a făcut mânăstiri, pentru că a zăbovit în Ierusalim multă vreme, până ce, prin multe rugăciuni, a potolit mânia cea împărătească şi pe Sfânta Pulheria iar a împăcat-o cu sine. Şi i-a trimis spre semn de pace şi de dragoste necurmată chipul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, cel zugrăvit de Sfântul Evanghelist Luca.

După plecarea ei la Ierusalim, împăratul Teodosie a trimis rugăminte la sora sa, Sfânta Pulheria, ca să se întoarcă iar la scaunul său. Dar ea nu voia, dorind ca să slujească unuia Dumnezeu mai bine în singurătate, decât să stăpânească multe ţări.

Şi iar a rugat-o împăratul să vină în palatele împărăteşti ca să împărăţească cu dânsul şi n-a încetat din stăruinţi până ce nu a înduplecat-o pe ea. Şi s-a întors cu mare cinste Sfânta Pulheria la palatul său cel împărătesc şi pe dată a încetat eretica vijelie, s-au alinat valurile şi s-a făcut linişte în Biserică, după care împărăţia iar mergea ca înainte, cu pace.

Iar după îndelungată vreme a venit şi Eudoxia împărăteasa de la Ierusalim, aducând cu sine mâna Sfântului întâiului mucenic Arhidiacon Ştefan, pe care când au adus-o în Halchidon, s-a arătat într-acea noapte Sfântul Ştefan fericitei Pulheria, zicându-i: "Iată, ţi-ai câştigat dorinţa, că şi eu am venit în Halchidon". Iar a doua zi, sculându-se Pulheria, a luat pe fratele său, împăratul Teodosie, şi a ieşit în întâmpinarea mâinii sfântului întâiului mucenic, pe care împreună şi cu împărăteasa Eudoxia a primit-o cu dragoste.

Iar trăind împăratul Teodosie de la naşterea sa patruzeci şi doi de ani, i-a sosit sfârşitul şi a spus Sfintei Pulheria o descoperire dumnezeiască, care i se făcuse lui

în Efes, pe când se afla în Biserica Sfântului Ioan Teologul. Pentru că stând el acolo în rugăciune, i s-a descoperit lui că, după moartea lui, o să ia Marcian, ostaşul sceptrul împărăţiei greceşti şi a rugat-o pe ea ca să-i ajute lui Marcian la împărătescul scaun.

Deci, era Marcian de neam din Turcia, fiul oarecărui ostaş, el însuşi ostaş viteaz, înţelept în toate, iscusit, milostiv şi bun; încă din tinereţe era însemnat la împărăţie, fiind el păzit din întâmplări de moarte.

Pentru că, oarecând, mergând la Filipopol, a găsit pe cale un trup lepădat al unui om nu demult ucis. Deci, a stat deasupra trupului şi se umilea fiindu-i jale de omul ucis. Apoi, vrând ca să facă fapta cea bună a milosteniei, adică să îngroape pe cel mort, a început să-i sape groapă şi iată, oarecare, pe aceeaşi cale mergând spre cetate, a văzut pe Marcian îngropând pe cel mort şi părându-li-se că el a făcut acea ucidere l-au prins pe el şi, ducându-l în cetate, l-au dat judecătorului. Şi, nefiind cine să mărturisească pentru nevinovăţia lui, ci numai el singur apărându-se, nu i s-a dat crezământ şi ca pe un ucigaş la moarte l-au osândit. Şi era să fie pedepsit cu moartea în curând, dacă cu dumnezeiască descoperire nu s-ar fi arătat adevăratul ucigaş.

Deci acela şi-a luat după fapte pedeapsa, iar Marcian, cu cinste fiind pus în libertate, slujea în oastea greacă, pe lângă voievodul Aspar. Iar făcându-se război cu vandalii, când au biruit vandalii pe greci şi pe mulţi i-a luat vii în robie, atunci cu aceia şi Marcian fiind prins, a fost dus la comandantul vandalilor Ginseric. Iar Ginseric, vrând să vadă pe cei robiţi, s-a urcat pe un loc înalt, în miezul zilei fiind arşiţă mare, şi a văzut de departe pe Marcian dormind pe pământ, iar deasupra lui un vultur zburând cu aripile întinse îi făcea lui umbră apărându-l de arşiţa soarelui. Aceasta văzând-o Ginseric, căpetenia vandalilor, a cunoscut cele ce erau să fie şi chemând la sine pe robitul acela şi întrebându-l pe el de nume şi de moşie i-a zis: "De voieşti ca să fii viu, întreg şi slobod, jură mie că atunci când te vei sui la împărăteasca vrednicie nu vei face război cu vandalii niciodată, ci în pace cu noi vei petrece". Deci, Marcian s-a jurat comandantului şi a plecat cu cinste la locul său.

Apoi, întorcându-se iar Marcian din robie în oastea greacă, dar cu un grad mai mic şi mergând oarecând grecii asupra perşilor, s-a îmbolnăvit Marcian pe cale şi a rămas în cetatea Lichiei care se numea Sidina. Şi l-au primit pe el doi fraţi în casa lor, Taţian şi Iulian, bărbaţi cinstiţi; şi îl căutau pe el, îngrijindu-se de sănătatea lui, pentru că aveau pentru el mare dragoste. Iar sculându-se el de pe patul durerii, au ieşit amândoi fraţii cu dânsul împreună la vânătoare de păsări, iar fiind amiază şi

aflându-se în arşiţă de soare, se culcară să se odihnească şi adormiră, iar dormind s-a deşteptat mai întâi decât toţi Taţian şi a văzut că şi Ginseric oarecând un vultur mare zburând deasupra lui Marcian cel ce dormea, cu aripile întinse, acoperindu-l pe el de arşiţa soarelui şi umbrindu-l.

Văzând aceasta, Taţian a deşteptat pe Iulian, fratele său cel mai tânăr, şi se mirau amândoi de minunea aceea. După aceasta, deşteptându-se şi Marcian din somn, a zburat vulturul, iar Taţian şi Iulian prooroceau că o să fie împărat şi-l întrebară: "Ce fel de mulţumire şi milă le va arăta când va fi împărat?" Iar el zicea: "De va fi după proorocia voastră, apoi îmi veţi fi mie în loc de tată".

După aceasta, a început Marcian a fi mai mult mărit între greci, prea mărind Dumnezeu pe bărbatul pe care l-a ales după inima sa.

Apoi, s-a pristăvit drept credinciosul împărat Teodosie cel tânăr, iar împărăteasa Eudoxia s-a dus iarăşi la Ierusalim, şi acolo câţiva ani petrecând bine, s-a mutat către Domnul şi o îngropară în biserica Sfântului întâiului Mucenic şi Arhidiacon Ştefan, cea zidită oarecând de dânsa.

Iar fericita Pulheria, după moartea fratelui său, sfătuindu-se cu boierii şi cu toţi mai marii oştilor, pe Marcian ostaşul l-au ales la împărăţie, ca pe un vrednic şi ales al lui Dumnezeu.

Fiind împărat Marcian, a chemat pe cei înainte pomeniţi doi fraţi, Taţian şi Iulian, şi, cu înalte dregătorii cinstindu-i pe ei, i-au pus pe unul asupra Traciei stăpânitor, iar pe altul asupra Liciniei. Aşijderea şi cu Ginseric şi-a împlinit jurământul său, păzind cu dânsul pacea nestricată până la sfârşit.

Iar Pulheria împărăteasa, după ce s-a aşezat Marcian, a vrut că iar să se întoarcă la al său loc singuratec. Dar împăratul nou şi tot sfatul palatului au rugat-o pe ea ca să nu-i lase, ci să le ajute lor a cârmui împărăţia ca o înţeleaptă şi iscusită; iar într-alt chip aceea nu se putea să fie, fără numai devenind soţie împăratului.

Iar ea le punea lor înainte că şi-a făgăduit lui Dumnezeu fecioria sa, pe care datoare este să o păzească până la moarte. Dar, aşijderea şi împăratul spunea că şi-a făgăduit şi el lui Dumnezeu curăţia sa. Dar pentru nevoia Sfintei Biserici care era tulburată de ereticii cei ce atunci se înmulţiseră, a fost silită să se însoţească cu Marcian împăratul, însă într-o însoţire ca aceea în care floarea fecioriei n-a veştejit-o, ci neatinsă până la sfârşitul vieţii a păzit-o.

Că şi făgăduinţa cea lui Dumnezeu făcută şi obişnuita curăţenie a amândorura nu-i lăsară a-şi călca făgăduinţele date, pentru că ea era atunci de cincizeci şi unu de ani şi nici împăratul nu mai era tânăr.

Şi se numea Pulheria femeia împăratului, dar într-adevăr nu femeie, ci ca o soră îi era, împărăţind cu dânsul şi bine ocârmuind sceptrul împărăţiei cu mare folos pentru toată biserica lui Dumnezeu şi pentru toată împărăţia. Şi se numea şi Marcian bărbat Pulheriei, însă într-adevăr nu bărbat, ci ca frate îi era, împărăţind cu dânsa ca împreună cu o fiică împărătească şi moştenitoare a scaunului tatălui său.

Şi puteai atunci să vezi pe scaunul împărăţiei greceşti feciorească curăţie împărăţind, pentru că au împărăţit păzindu-se pe sine şi împăratul cu sufletul şi cu trupul curat, şi împărăteasa fecioară neprihănită. O însoţire feciorească, care abia de vezi sau de auzi! Să se minuneze aici lumea cea plină de pofte necurate! Să se ruşineze oamenii cei ce slujesc patimilor şi dulceţilor trupeşti, auzind de o însoţire ca aceasta a dreptcredincioşilor acestora împăraţi, care s-au asemănat cu îngerească curăţie!

Cu sârguinţă acestei sfinte împărătese s-a adunat sinodul sfinţilor părinţi în Calcedon, împotriva răucredinciosului Dioscor şi a lui Eftihie arhimandritul. Apoi, asemenea sinod a fost şi în Efes tot după purtarea ei de grijă, pentru că foarte mult ajuta dreapta credinţă.

Scriitorii Istoriei Bisericeşti Universale ne descriu că această împărătească a luat parte la amândouă sinoadele atât din Efes, cât şi din Calcedon, ca o mare apărătoare a credinţei. Era într-însa râvnă de dreaptă credinţă şi mare înţelepciune; că în sufletul şi în inima ei cea curată petrecea Sfântul Duh ca într-o biserică sfântă, şi cu mari daruri a îmbogăţit-o pe ea. Apoi, vieţuind cincizeci şi patru de ani şi toate averile sale la biserică, la mânăstiri şi la săraci împărţindu-le, s-a mutat la Dumnezeu, căruia cu toată osârdia i-a slujit.

Cu ale ei rugăciuni, Doamne, nu ne lipsi şi pe noi de împărăţia ta cea cerească. Amin.

(Istorisire de la Nichifor, Sozomen, Evagrie şi Kedrinos)

Sinaxar - Pomenirea Sfintei Pulheria împărăteasa

Tot în această zi (10 septembrie), pomenirea Sfintei Pulheria împărăteasa, care în pace s-a săvârşit.

Sfânta împărătească Pulheria, fiică a împăratului bizantin Arcadius (395-408), a fost coregentă şi a sfătuitoare a fratelui ei, soră cu Teodosie cel mic (cel tânăr: 408-450). A primit o educaţie aleasă şi s-a remarcat prin înţelepciune şi credinţă, studiind învăţătura ortodoxă. Prin eforturile ei s-a zidit Biserica Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu (Teotokos) la Vlaherne, precum şi alte biserici şi mănăstiri. De asemeni, cu ajutorul ei a fost convocat Sinodul al III-lea Ecumenic şi erezia lui Nestorie a fost condamnată.

Din cauza intrigilor împărătesei Evdochia (Eudochia) - soţie a împăratului Teodosie cel mic - Pulheria a fost înlăturată de la putere, aşa încât ea s-a dedicat credinţei şi rugăciunii într-o viaţă de retragere. Totuşi, când dezordinea a început să pună stăpânire pe Imperiu, la cererea fratelui ei, împăratul Teodosie cel tânăr, Pulheria a revenit şi a reuşit să calmeze spiritele încinse de ereticii vremii.

Dupa moartea lui Teodosie cel mic, Marcian (450-457) a fost ales împărat. Sfânta Pulheria a vrut din nou să se retragă, dar atât împăratul cât si ceilalţi demnitari ai Imperiului au rugat-o să nu refuze tronul, aşa că a devenit logodnică a lui Marcian

(Marchian). Pentru binele Imperiului a consimţit să devină soţia lui Marcian, cu condiţia să i se permită să-şi păstreze fecioria chiar în căsătorie. Aşa încât împăraţii au trăit în curăţie, ca frate şi soră, până la sfârşit.

Prin eforturile ei s-a convocat Sinodul al IV-lea Ecumenic de la Calcedon, în anul 451, unde au fost condamnate învăţăturile eretice ale lui Dioscor şi Eutihie.

În tot cursul vieţii ei Sfânta Pulheria a apărat învăţătura ortodoxă a credinţei împotriva diferitelor erezii ale timpului.

A adormit cu pace întru Domnul la 54 de ani, în anul 453, după ce a dat o mare parte din bunurile ei săracilor.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfintei Pulheria, împărăteasa (10 septembrie)

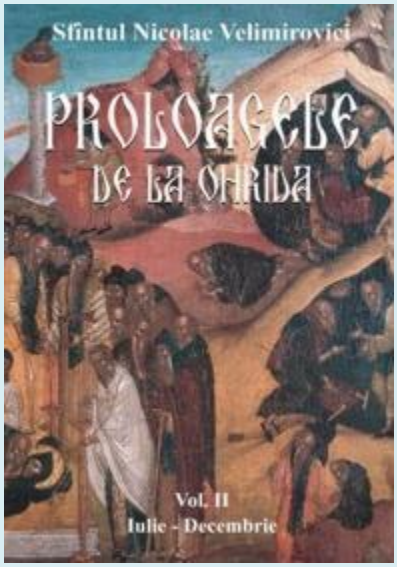

Slăvita Pulheria a fost fiica împăratului Arcadie şi a luat de la început votul fecioriei pe viaţă. Ca semn al acestui jurământ, ea a pus de i s-a zidit în biserica catedrală un altar din aur şi pietre preţioase.

Ea a fost împărătească a Imperiului, alături de fratele ei Teodosie cel mic. Ea a apărat cu râvnă de foc Biserica lui Hristos şi puritatea Ortodoxiei. Luptând fără odihnă, ea a izbutit să convoace cel de al treilea Sinod Ecumenic la Efes, care a dat anatemei erezia lui Nestorie.

Ea a ctitorit la Constantinopol Sfânta Biserică a Născătoare de Dumnezeu din Vlaherne, vestită în lumea întreagă.

După moartea fratelui ei Theodosie, ea s-a cununat cu bine credinciosul Marchian, moştenitorul tronului imperial, împreună cu care a vieţuit ca frate şi soră.

Ea a aflat moaştele celor patruzeci de mucenici din Sevastia Armeniei.

Ea s-a săvârşit cu pace către Domnul în zece zile ale lunii septembrie din anul 453, în vârstă fiind de cincizeci şi patru de ani.

Iulian Predescu - Sfinţii Pulheria şi Marcian

Sfinţii Pulheria şi Marcian au trăit şi au împărăţit în Constantinopol, în secolul al V-lea. Sfânta Pulheria a fost fiica împăratului bizantin Arcadie, iar Sfântul Marcian a fost un dreptcredincios general şi senator din Tracia. Împreună, cei doi sfinţi sunt prăznuiţi de Biserica lui Hristos în ziua de 17 februarie.

Sfinţii Pulheria şi Marcian

Sfânta Pulheria s-a născut în anul 399, în familia împăratului Arcadie şi a împărătesei Eudoxia. A fost sora mai mare a împăratului Teodosie al II-lea. În data de 1 mai 408, împăratul Arcadie a trecut la cele veşnice, în Constantinopol. Cei patru copii ai săi, Pulheria, Teodosie, Arcadia şi Marina, au rămas orfani. Pe atunci, Sfânta Pulheria avea nouă ani.

Tronul imperial a fost moştenit de fiul împăratului, Teodosie al II-lea. Pentru că era încă minor, de treburile imperiului s-a ocupat o vreme Antim, un ministru al fostului împărat şi un bun prieten al Sfântului Ioan Gură de Aur.

În data de 14 iulie 414, deşi nu avea decât 16 ani, Sfânta Pulheria a fost proclamată regentă. Ea a primit titlul de Augusta, din partea Senatului. Ei i s-a încredinţat ocrotirea fratelui ei mai mic, viitorul împărat Teodosie al II-lea. Ea a condus imperiul până la majoratul fratelui său.

Sfânta Pulheria s-a dăruit cu totul slujirii sale imperiale, punându-şi darurile în slujba imperiului şi a Bisericii lui Hristos. Ea s-a arătat întotdeauna gata să apere interesele Bisericii. Ea s-a asigurat ca palatul împărătesc să fie chivernisit după temeiuri deplin creştine.

Sfânta Pulheria a făcut un legământ de feciorie veşnică, pe care l-a pecetluit cu ctitoria unei Sfinte Mese, din aur şi pietre scumpe, în catedrala cetăţii. Exemplul ei a fost urmat şi de surorile ei, Arcadia şi Marina. Ele au făgăduit să nu-şi ia bărbaţi care să poată pretinde moştenirea tronului imperial.

Sfânta Pulheria s-a îngrijit cu multă dragoste de educaţia şi viaţa fratelui ei. La vremea potrivită, ea a rânduit căsătoria lui cu Atena, fiica filozofului atenian păgân Leontie. Noua împărătească a primit de bunăvoie creştinismul, fiind botezată Evdochia. Căsătoria a avut loc în dată de 7 iunie 421, pe când împăratul Teodosie avea 20 de ani.

La îndemnul surorii sale, împăratul Teodosie a convocat Sinodul al treilea Ecumenic, întrunit în cetatea Efes, în anul 431. Acum a fost osândită erezia nestoriană şi a fost dat oficial titlul de "Născătoare de Dumnezeu".

În anul 438, împreună cu Sfântul Proclu, patriarhul Constantinopolului, Sfânta Pulheria a rânduit aducerea în Constantinopol a moaştelor Sfântului Ioan Gură de Aur. Acest lucru a dus la împăcarea Bisericii din Constantinopol cu "Biserica ioaniţilor", care, după exilarea pe nedrept a Sfântului Ioan Gură de Aur, nu îi mai recunoştea pe patriarhii din Constantinopol.

Sfânta Pulheria a ajutat la aflarea moaştelor celor patruzeci de mucenici din Sevastia, prăznuiţi de Biserică în ziua de 9 martie. Pentru viaţa ei curată, sfânta a primit o descoperire dumnezeiască în vis. Sfântul Thirs şi cei patruzeci de mucenici i-au spus unde se află cinstitele lor moaşte, ascunse de mai bine de o sută de ani.

După un timp, însă, Evdochia a reuşit să-l întoarcă pe împărat împotriva Pulheriei, care a fost surghiunită la moşia din Hevdomon. Sfânta Pulheria privea retragerea ei ca pe un dar ceresc şi îşi dăruia tot timpul lui Dumnezeu; nu se plângea de nerecunoştinţa fratelui, nici de împărateasa care îi datora totul.

În lipsa Pulheriei, însă, lucrurile au început să se schimbe. Influenţată de ministrul Chrisafie, împărateasa Evdochia a început să sprijine erezia lui Eutihie, o formă radicală de monofizism. Această erezie se punea împotriva credinţei mărturisite în

primele trei Sinoade Ecumenice. Împăratul a convocat sinodul de la Efes, din anul 449, care a întărit aceasta erezie. Sfântul Leon cel mare, papa al Romei, a numit acest sinod cu numele de "sinodul tâlhăresc".

Nu după multă vreme, în dată de 29 iulie 450, împăratul Teodosie al II-lea a căzut de pe cal şi a murit. Astfel, vrednica Pulheria a ajuns din nou stăpâna imperiului.Pentru a-şi întări puterea, ea s-a căsătorit cu dreptcredinciosul Marcian, un general şi senator din Panonia, Tracia. El era văduv. Pulheria l-a încoronat ca împărat, în faţa Senatului, în data de 24 august 450.

Sfânta împărătească Pulheria şi Sfântul împărat Marcian au întrunit Sinodul al patrulea Ecumenic, în cetatea Calcedon, în anul 451. Sinodul a condamnat erezia lui Eutihie şi a întărit dreapta credinţă a primelor trei Sinoade Ecumenice.

Cei doi împăraţi creştini şi-au folosit averea spre a zidi case pentru săraci, spitale, biserici şi mănăstiri. Ei s-au îndeletnicit până la sfârşitul vieţii lor cu privegherea, postul, rugăciunea şi învăţarea altora. Pentru vârsta lor înaintată, cei doi au trăit în feciorie. Ei au fost într-un gând, în dorinţa de a cârmui împărăţia în chip creştinesc.

Sfânta împărătească Pulheria a trecut la cele veşnice în dată de 10 septembrie 453, la vârsta de 54 de ani. Ea a fost îngropată cu multă cinste. Şi-a împărţit întreaga avere săracilor.

Sfântul Marcian a continuat să domnească singur, apărând cu tărie hotărârile Sinodului de la Calcedon. Sfântul Marcian a trecut la cele veşnice în anul 457.

Sfinţii Pulheria şi Marcian sunt prăznuiţi de Biserica lui Hristos în ziua de 17 februarie. Sfânta Pulheria mai este prăznuită şi în ziua de 10 septembrie.

Căsătoria, cale spre sfinţenie - Sfinţii Pulheria şi Marchian

Sfânta Pulheria, născută în 399, a fost sora mai mare a împăratului Teodosie al II-lea, care s-a născut cu doi ani mai târziu. În 408, tatăl lor, împăratul Arcadie, a murit, lăsându-i orfani şi moştenitori ai tronului. Dându-şi seama că de acum va avea de jucat un rol însemnat în administraţia Imperiului Bizantin, Pulheria s-a dăruit cu tot sufletul lui Hristos, punându-şi darurile şi rangul în slujba imperiului şi mai ales a Sfintei Biserici a lui Hristos.

Nespus de înţeleaptă, descurcăreaţă şi plină de sârguinţă pentru credinţa ortodoxă, Pulheria vorbea şi scria curgător în greceşte şi latineşte.

În 414, deşi nu avea decât cincisprezece ani, a primit titlul de Augusta din partea Senatului, încredinţându-i-se ocrotirea fratelui ei mai mic, împăratul, până ce va fi destul de mare spre a domni de unul singur.

În această vreme Pulheria a făcut legământ de feciorie veşnică, pe care 1-a pecetluit punând să se facă o minunată masă de aur şi pietre nestemate pentru catedrala din cetatea de scaun a Constantinopolului. Amândouă surorile ei, Arcadia şi Marina, au făcut şi ele legământ de feciorie, încât să nu-şi ia niciodată bărbaţi care să poată pretinde tronul imperial de la fratele lor Teodosie.

Una din Vieţi zice despre Sfânta Pulheria: *„Era orfană de la nouă ani, dar educaţia ei s-a potrivit cu însuşirile firii sale, iar isteţimea, virtutea şi iscusinţa ei*

întru chivernisire erau de pe atunci coapte. Înlocuia lipsa de experienţă prin înţelepciune şi iuţimea înţelegerii”.

Prinţesa Pulheria supraveghea educaţia fratelui ei şi-i sprijinea creşterea duhovnicească în credinţa creştină. Ea a fost aceea care a orânduit căsătoria lui Teodosie cu Atenais, frumoasa şi desăvârşita fiică a unui filozof atenian păgân, pe nume Leontie. Atenais a primit de bunăvoie creştinismul şi a devenit soţia împăratului, luând numele de Evdochia.

Dar lucrul cel mai însemnat, Pulheria era gata întotdeauna să apere interesele Bisericii. Pe cât era cu putinţă, ea se asigura că palatul împărătesc este chivernisit după temeiuri deplin creştine.

După ce Teodosie a început să domnească de sine, ea şi cu cele două surori au rămas în palatul împărătesc, ducând o viaţă aspră. A continuat să-şi sfătuiască fratele în chivernisirea împărăţiei şi, datorită iscusinţei ei şi nepăsării fratelui în ce priveşte treburile statului, ea avea de fapt înrâurirea cea mai mare în ocârmuire.

Astfel, la îndemnul ei, împăratul Teodosie a convocat Sinodul Bisericesc de la Efes, din 431 - care s-a dovedit a fi cel de-al treilea Sinod Ecumenic. Acest sinod a osândit erezia nestoriană şi a dat oficial titlul de Theotokos (Născătoare de Dumnezeu) Maicii lui Hristos.

În 438 ea a lucrat împreună cu Sfântul Proclu, patriarhul Constantinopolului, spre a asigura readucerea triumfală a moaştelor Sfântului Ioan Gură de Aur în capitala imperială. Aceasta a dus la reîmpăcarea cu Biserica Ioaniţilor - cei ce s-au ridicat împotriva surghiunirii silnice a lui Gură de Aur în 404 şi care nu voiau să recunoască pe urmaşii săi ca patriarhi ai Constantinopolului. În acest chip ea a ajutat la ispăşirea păcatelor părinţilor ei, împăratul Arcadie şi împărăteasa Eudoxia, care avuseseră rolul principal în osândirea nedreaptă şi surghiunirea Sfântului Ioan Gură de Aur.

Sfânta Pulheria a avut şi fericirea de a ajuta la aflarea moaştelor celor patruzeci de mucenici din Sevastia (9 martie), ce fuseseră ascunse într-un loc necunoscut vreme de o sută de ani. Ei i s-au arătat într-un vis Sfântul Thirs împreună cu cei patruzeci de mucenici şi i-au descoperit locul unde se aflau moaştele lor.

Pe la anul 440, Evdochia a reuşit să-1 întoarcă pe soţul ei împăratul împotriva Pulheriei, care a fost surghiunită la moşia ei de la Hevdomon. Unul din izvoare scrie că ea „privea retragerea ei ca pe un dar ceresc şi îşi dăruia tot timpul lui

Dumnezeu în rugăciune şi faceri de bine. Nu se plângea de nerecunoştinţa fratelui, de împărăteasa care-i datora totul sau de nedrepţii lor dregători".

Spre sfârşitul vieţii sale, împăratul Teodosie, continuând să nu primească sfatul surorii sale Pulheria, a căzut sub înrâurirea următoarei erezii ce avea să tulbure Biserica: eutihianismul, o formă radicală de monofizism. El a convocat sinodul de la Efes din 449 care a întărit această erezie. Acest sinod a fost numit de Sfântul Leon cel mare, papa Romei, „sinodul tâlhăresc".

Însă în anul următor împăratul a căzut de pe cal şi a murit. Această întâmplare neaşteptată a adus-o pe Pulheria pe tronul împărătesc ca împărătească. După cum se cuvenea, ea s-a căsătorit cu un cinstit şi vârstnic general şi senator din Tracia, pe nume Marchian, spre a domni împreună cu el. Deşi au rânduit de la început să trăiască ca frate şi soră, au fost cu adevărat alături unul de altul, fiind într-un gând în dăruirea lor faţă de Hristos şi în dorinţa de a cârmui împărăţia în chip creştinesc. Ea a fost aceea care 1-a încoronat împărat, în faţa Senatului, la 24 august 450. Apoi a rostit aceste cuvinte: „Este de datoria noastră să ne îngrijim de neamul omenesc".

Împreună au pornit degrabă să repare stricăciunile făcute de sinodul tâlhăresc, convocând marele Sinod de la Chalcedon, din 451. Acest sinod, al patrulea Sinod Ecumenic, a anulat cu totul hotărârile sinodului tâlhăresc şi a proclamat cu tărie credinţa ortodoxă. Părinţii de la Chalcedon au cinstit-o pe împărăteasa Pulheria, strigând cu glas mare: „Mulţi ani trăiască bine cinstitoarea împărătească, iubitoarea de Hristos. Mulţi ani trăiască! Drept slăvitoarea".

Sfânta Pulheria împreună cu chibzuitul şi virtuosul ei soţ, Sfântul Marchian, au lucrat într-un gând, folosindu-şi averea spre a zidi case pentru săraci, spitale, biserici şi mănăstiri. Pe lângă datoriile şi nevoinţele lor administrative şi filantropice, se îndeletniceau şi cu privegherea, postul, rugăciunea şi învăţarea altora.

Sfânta Pulheria a mai trăit doi ani. Ea a murit la 10 septembrie 453 şi a fost îngropată cu multă cinstire. Şi-a lăsat toată averea săracilor.

Sfântul Marchian a continuat să domnească singur, apărând cu înfocare hotărârile Sinodului de la Chalcedon şi sporind belşugul imperiului printr-un şir de reforme financiare. Era cunoscut ca „un ostaş ce iubea pacea fără a se teme de război". El a refuzat să plătească tribut hunului Attila, însă a scăpat de război prin moartea lui Attila.

Sfântul Marchian s-a dus cu pace la odihna veşnică în Hristos, în anul 457. Patruzeci de ani mai târziu, slăvită sa amintire era încă aşa de vie pentru bizantini, încât atunci când la tron a venit Anastasie, poporul a strigat: „Să cârmuieşti precum Marchian”.

Biserica cinsteşte pe Sfinţii Pulheria şi Marchian în această zi, iar pe Sfânta Pulheria singură, la 10 septembrie.

Din „Căsătoria, cale spre sfinţenie”
Ed. Sophia 2001

Orthodoxwiki - Pulcheria, împărăteasa și Marcian, împăratul

Sfânta Pulcheria împărăteasa (monedă de argint din anul 420)

Sfânta și drept-credincioasa Pulcheria împărăteasa (sau Poulcheria) a fost fiica lui Arcadie, împăratul Imperiului Roman de Răsărit, și a soției sale Aelia Eudoxia. Ca regentă a fratelui ei mai mic Teodosie al II-lea și împărătească în nume propriu, ea a influențat cu tărie comportamentul guvernării imperiale în relația cu creștinii, în special în perioada controverselor nestoriene din secolul al V-lea. Prăznuirea ei se face pe 10 septembrie; de asemenea, ea mai este pomenită de către Biserica Ortodoxă pe 17 februarie împreună cu soțul său împăratul Marcian.

Viața

Aelia Pulcheria s-a născut în 19 ianuarie 399. Aelia Pulcheria nu trebuie confundată cu mătușa sa Pulcheria, care a fost fiica lui Teodosie I și a Aeliei Flaccilla și care a murit în 385 la vârsta de opt ani. Tatăl Pulcheriei, împăratul Arcadie a murit pe data de 1 mai 408. La moartea tatălui său, la frageda vârstă de șapte ani, Teodosie al II-lea devine împărat, sub tutela prefectului pretorian Antemie.

Pulcheria a fost o creștină devotată și și-a exprimat devotamentul pentru Maica Domnului la o vârstă fragedă, îmbrăcând haina monahală pentru a nu fi silită să se căsătorească. Ca soră mai mare a lui Teodosie al II-lea (sora lor cea mai mare a murit tânără, probabil înainte de 408), ea a deținut o poziție importantă când acesta a devenit împărat. Ea fost implicată puternic în educația fratelui ei, chiar dacă era numai cu doi ani mai în vârstă decât acesta și și-a menținut influența copleșitoare pe cea mai mare parte a domniei acestuia. Izvoare istorice menționează că în 412, la vârsta de treisprezece ani, ea l-a demis pe tutorele fratelui ei, eunucul Antemie, și și-a asumat această poziție, de tutore al propriului frate.

Curtea a căpătat curând o atmosferă pioasă și austeră sub influența ei, potrivindu-se stilului ei de viață aproape monahal. În 4 iulie 414, Senatul a proclamat-o augusta (împărătească) și a făcut-o regenta fratelui ei. După ce Teodosie a devenit capabil de guvernare în 416, Pulcheria a continuat să aibă o influență puternică asupra fratelui ei și asupra treburilor imperiului. La insistențele ei, Teodosie i-a îndepărtat din administrația imperială pe toți păgânii care nu fuseseră convinși să se boteze.

Pulcheria și-a folosit averea personală pentru Biserică. Făcând aceasta, ea și-a inspirat fratele să îi urmeze exemplul. Deși era indiferentă la arianismul triburilor germanice, ea a avut o poziție fermă privind învățăturile eretice ale lui Nestorie. Ea și-a arătat aproape imediat opoziția față de el, când acesta a devenit patriarh în 428. Cu sau fără influența degradării Fecioarei Maria de la statutul de Născătoare de Dumnezeu la cel de Născătoare de Hristos a nestorianiștilor, Pulcheria a influențat hotărâtor poziția fratelui său în controversele care au dus la Sinodul de la Efes din 431. La început el l-a sprijinit pe Nestorie, înainte de a fi influențat de credința surorii sale. În această controversă, Patriarhul Chiril al Alexandriei credea că influența Pulcheriei a fost hotărâtoare în căderea rivalului său.

În 441, influența Pulcheriei a început să pălească, deoarece eunucul Hrisafie l-a convins pe Teodosie să o demită pe sora sa (la această demitere au avut un mare rol și intrigile împărătesei Aelia Eudoxia, soția lui Teodosie). Dar în curând a început controversa monofizită, datorită arhimandritului Eutihie și sprijinită de Teodosie dar și de succesorul lui Chiril ca patriarh al Alexandriei, Dioscor. Când ideile lui Eutihie au fost validate de Sinodul tâlhăresc din 449 de la Efes, Papa Leo I al Romei a inclus-o și pe Pulcheria printre cei pe care i-a adunat ca să anuleze deciziile sinodului.

În 28 iulie 450, Teodosie a murit brusc iar Pulcheria s-a reîntors la curte ca soție a noului împărat, Marcian. Ea a fost de acord cu căsătoria, dar cu condiția ca jurământul ei de castitate să fie respectat.

În anul 451, prin eforturile Pulcheriei, a fost convocat Sinodul de la Calcedon, prezidat de Marcian. Acest sinod a condamnat atât nestorianismul cât și Sinodul tâlhăresc din 449 care sprijinise erezia monofizită. Ereticul Eutihie a fost demis și exilat.

Pulcheria a murit curând după acestea, în iulie 453.

Împărăteasa Pulcheria și Biserica Ortodoxă

Pe lângă rolul ei în apărarea Ortodoxiei, Pulcheria este pomenită pentru zelul ei în promovarea intereselor Bisericii. Ea a readus moaștele Sfântului Ioan Gură de Aur de la locul morții acestuia în exil și le-a îngropat în Biserica Apostolilor din Constantinopol în 27 ianuarie 438. A construit trei biserici în Constantinopol cu hramul Maicii Domnului. De asemenea, a construit mai multe spitale, case pentru pelerini și și-a lăsat averea în scopuri caritabile.

Marcian

Marcian s-a născut în Tracia sau Iliria. Și-a petrecut mare parte din viață în cariera militară, servind timp de nouăsprezece ani conducătorilor alani Ardaburius și Aspar. A luat parte la războaiele împotriva vandalilor și perșilor. În 431 a fost luat prizonier de vandali în lupta de lângă Hippo Regius (în Africa). Adus în fața regelui vandal Genseric (428-477), el a fost eliberat, după ce a jurat să nu mai ridice niciodată armele împotriva vandalilor. După aceasta a fost făcut căpitan al gărzii imperiale, iar mai târziu tribun și senator. La moartea lui Teodosiu II s-a căsătorit cu sora acestuia, Pulcheria.

Când a devenit împărat, nu a mai acceptat să plătească tribut lui Attila. Cum Attila știa că nu va putea cuceri niciodată Constantinopolul, a pornit spre vest, în faimoasele campanii din Galia (351) și Italia (352).

Marcian a reformat finanțele imperiului și a repopulat provinciile devastate de huni. El a respins atacurile asupra Siriei și Egiptului din anul 452 și a înăbușit tulburările de la frontiera cu Armenia în 456.

Cel mai important eveniment din timpul domniei sale este Sinodul al IV-lea ecumenic de la Calcedon (451). Principalele rezultate obținute la acest Sinod au

fost cele referitoare la rezolvarea controverselor religioase datorate ereziei monofizite și la organizarea vizibilă a Bisericii.

Marcian nu și-a respectat promisiunile față de Imperiul Roman de Apus când regele vandal Genseric a prădat Roma în 455.

Marcian a murit în anul 457, probabil din cauza unei cangrene declanșată în timpul unei lungi călătorii religioase. Deși domnia sa a fost relativ scurtă, Marcian este considerat unul dintre cei mai buni împărați timpurii ai Imperiului Roman de Răsărit (Bizantin).

Marcian și soția sa, împărăteasa Pulcheria, au fost canonizați de Biserica Ortodoxă ca sfinți, fiind comemorați (pomeniți) pe data de 17 februarie.

IPS Timotei prahoveanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor - Pulheria, evlavioasa și faimoasa împărăteasă

12 sep, 2019

În primele secole creştine, starea socială a femeilor cinstitoare ale Preasfintei Fecioare Maria urca de la cele de rând până la familia imperială. Cu toate că nici una dintre acestea nu şi-a spus propria poveste, Biserica le-a cinstit memoria, iar pe unele le-a aşezat în calendar, aşa cum este cazul cunoscutei împărătese bizantine Pulheria, printre cele dintâi din rândul împărăteselor.

Născută în 399, Pulheria a fost sora mai mare a împăratului Teodosie al II-lea, care a venit pe lume cu doi ani mai târziu. În 408, tatăl lor, împăratul Arcadie, a murit, lăsându-i orfani, dar moştenitori ai tronului [1].

Dându-şi seama că de acum va avea de jucat un rol însemnat în administraţia Imperiului Bizantin, Pulheria s-a dăruit cu tot sufletul lui Hristos, punându-şi darurile şi rangul în slujba imperiului, dar mai ales a Bisericii. Înţeleaptă, plină de sârguinţă pentru credinţa ortodoxă şi deschisă diplomaţiei vremii, Pulheria vorbea şi scria în greceşte şi latineşte. În 414, deşi nu avea decât 15 ani, a primit titlul de Augusta din partea Senatului, încredinţându-i-se ocrotirea fratelui mai mic, viitorul împărat Teodosie, până ce va fi împlinit vârsta majoratului spre a putea domni. În acea vreme, Pulheria a făcut legământ de feciorie, pe care l-a pecetluit, rânduind să

[1] *Remus Rus, Dicţionar enciclopedic de literatură creştină din primul mileniu, Editura Lidia, Bucureşti, 2003, p. 290.*

se facă o minunată masă de aur cu pietre nestemate pentru marea biserică din cetatea Constantinopolului.

Surorile ei, Arcadia şi Marina, au făcut şi ele legământ de feciorie, încât să nu-şi ia niciodată bărbaţi care să poată pretinde tronul imperial.

Una dintre paginile de sinaxar afirmă despre Pulheria: *"Era orfană de la nouă ani, dar educaţia ei s-a potrivit cu însuşirile firii sale, iar isteţimea, virtutea şi iscusinţa ei întru chivernisire erau de pe atunci coapte. Înlocuia lipsa de experienţă prin înţelepciune şi iuţimea înţelegerii"* [2].

Augusta Pulheria supraveghea educaţia fratelui ei şi-i sprijinea creşterea duhovnicească în credinţa creştină.

Teodosie al II-lea, cunoscut şi sub numele de Teodosie cel tânăr (chiar și Teodosie cel mic), pe când avea doar şapte ani, a fost proclamat August. După moartea tatălui său, protecţia sa a fost asigurată timp de şase ani de un colegiu de demnitari, în fruntea căruia era Anthemius, prefectul Pretoriului, care activa ca Regent. Educaţia tânărului prinţ se afla în sarcina lui Antiochus. De numele lui Anthemius este legată construirea laturei vestice a zidului Constantinopolului, lucrare foarte importantă în epocă. Iniţiativa a fost una din marile realizări şi servicii aduse imperiului de către Anthemius. El a restabilit armonia între Curţile de la Ravenna şi Constantinopol şi un nou tratat a fost încheiat pentru asigurarea păcii la frontiera cu Persia. După anul 414, Regentul, încărcat de atâtea merite, s-a retras din această importantă funcţie sau a murit, întrucât numele său nu mai apare în documentele vremii [3].

Prefectura Pretoriului era asigurată mai întâi de patriciul Aurelian, după care, la 4 iulie 414, Pulheria a devenit Augustă. Ea îşi va asuma şi regenţa în numele fratelui ei. Mai mare doar cu doi ani faţă de Teodosie, Augusta va guverna de fapt imperiul aproape patruzeci de ani. Pulheria a fost cea care a supravegheat îndeaproape tinerețea lui Teodosie al II-lea, căutând să-l protejeze de intrigile de la Curte, cărora, fiind firea lui slabă, le-ar fi căzut pradă uşoară.

---

[2] *Sfântul Teofan mărturisitorul, Hronografia, trad. Cyril Mango, Editura Claredon Press, New York, 1997, p. 120.*

[3] *Nicolae Bănescu, Istoria Imperiului Bizantin, vol. I, Editura Anastasia, Bucureşti, 2000, pp. 266-268.*

În istoria milenară a Bizanţului, cultura, sub diferitele ei forme, a reprezentat o preocupare statornică pentru majoritatea împăraţilor. Înființarea Universităţii din Constantinopol şi publicarea Codexului Teodosian rămân momente de referință în istoria civilizaţiei Imperiului Bizantin.

Întemeiată de Teodosie al II-lea, restaurată în secolul al IX-lea, protejată de Constantin Porfirogenetul, Şcoala Superioară din Constantinopol, în ciuda multor vicisitudini, a dăinuit până la căderea imperiului (1453). Afirmarea ei începând cu secolul al V-lea, într-o perioadă în care vechile şcoli ale lumii romane se închideau, rămâne în istorie un simbol în jurul căruia s-au grupat cele mai luminate și înțelepte personalități spirituale ale imperiului [4].

De asemenea, pentru a contura un model al felului în care femeile antice se apropiau de cultul prea curatei Fecioare Maria trebuie să ţinem cont de modul în care era cinstită de diferitele clase sociale. Ce determina o femeie, fie ea din familia imperială sau din una de rând, să vadă în Fecioara Maria modelul de urmat.

Cea mai devotată slujitoare a Preasfintei Fecioare Maria din antichitatea creştină a fost Augusta Pulheria, fiică și soră de împărat. Influenţa sa în contextul Sinoadelor Ecumenice de la Efes (431) şi Calcedon (451) este interesantă şi demnă de a fi reconsiderată.

Pulheria este văzută cel mai des ca promotoarea şi întemeietoarea cultului Fecioarei Maria în întreg Imperiul Bizantin [5]. Ea a sprijinit ridicarea a trei mari biserici închinate Fecioarei Maria: Altarul din Vlaherne, Hodegoi şi Khalkoprateia, şi a adus importante relicve şi moaşte din Răsărit, printre care şi Acoperământul Maicii Domnului, apelând personal la conducătorul Bisericii Ierusalimitene, Iuvenalie [6].

Activitatea filantropică a Pulheriei îndreptată spre Biserică și spre oamenii nevoiași, dorinţa ei de a găsi lucruri care au aparţinut Fecioarei Maria şi ctitoriile din Constantinopol mărturisesc legătura ei specială cu ortopraxia și dreapta credință. Angajarea ei în disputele Sinoadelor Ecumenice de la Efes şi Calcedon sunt vârfuri ale „agendei” ei mariologice, de a stabili cultul Maicii Domnului care să nu mai fie contestat vreodată.

---

[4] *Nicolae Şerban Tanasoca, Literatura Bizanţului, antologie, traduceri şi prezentare, Bucureşti, 1971, p. 43.*
[5] *Ibidem, p. 42.*
[6] *Leena Mari Peltoma, The Image of the Virgin Mary in the Akathistos Hynm, Editura Universităţii Leiden, Leiden, 2001, p. 76.*

Devotamentul către Fecioara Maria nu era însă singurul capitol la care Pulheria excela. Aspectul dotrinal al controversei referitoare la Theotokos era foarte bine cunoscut de Augustă.

În anul 430, arhiepiscopul Chiril al Alexandriei trimite mai multe epistole teologice familiei imperiale, dintre care două sunt adresate prinţeselor Arcadia şi Marina, surorile lui Teodosie, şi alte două Augustei Pulheria şi Evdochiei, soţia lui Teodosie. Trei dintre destinatarele acestor scrisori luaseră jurământul fecioriei. Lor, Chiril le argumentează că Maica Domnului este Născătoare de Dumnezeu, condamnând erezia lui Nestorie, care avea deja mulți adepți.

Evlavia femeilor ortodoxe şi relaţia lor specială cu Fecioara Maria au pus în lumină atât aspectele doctrinale, cât şi cele cultice ale dogmei mariologice. Născătoarea de Dumnezeu a inspirat sentimente de fidelitate şi cinstire, care nu au mai dispărut din viaţa Imperiului Bizantin.

În timpul Sinodului de la Efes, în iunie 431, când titlul de Theotokos al Fecioarei Maria a fost confirmat şi acceptat de majoritatea episcopilor ortodocşi însufleţiți de Chiril al Alexandriei, mulţimea de oameni care aştepta răspunsul a izbucnit în strigăte de bucurie și profund entuziasm.

Chiril amintea: “Pe când noi ieşeam din biserică, mulţimea mergea înaintea noastră cu făclii şi lumânări până la locurile de odihnă, pentru că noaptea era aproape; şi era multă bucurie şi strălucire de lumini în oraş, iar femeile care purtau tămâiere conduceau această procesiune” [7]. Este interesant că această relatare despre o procesiune religioasă face referire la femei care mergeau în faţa alaiului ca purtătoare de tămâie şi miruri. Chiar dacă au rămas nepomenite după nume, spre deosebire de Pulheria, rolul lor şi fidelitatea faţă de Născătoarea de Dumnezeu reprezintă un gest care nu se cuvine să fie uitat.

Contribuţia Sfintei Pulheria în istorie nu s-a limitat doar la Sinodul de la Efes. Prin atitudinea şi intervenţiile sale, împărăteasa a salvat credința din imperiu în momente critice.

Cunoscutul general și senator Marcian, devenit împărat, a susţinut-o pe Împărăteasa Pulheria, la un an de la urcarea pe tron, să convoace Sinodul al IV-lea

---

[7] *Apud John McEnerney, Saint Chyril of Alexandria: Letters, col. Fathers of the Church, vol. 76-77, publicată de Catholic University of America, Washington, 1987, p. 166.*

Ecumenic de la Calcedon, care a înlăturat răul făcut de sinodul tâlhăresc, când ortodocşii au fost prigoniţi şi depuşi din scaune. Eutihie şi partizanii săi monofiziţi au fost depuşi, Ortodoxia a triumfat în Imperiul de Răsărit, iar Constantinopolul a primit titlul de a doua Romă, locul secund în diptice după Cetatea eternă.

Pulheria a mai trăit puțin după momentul Calcedon, lucrând pentru binele imperiului. Precum au hotărât de la început cu Marcian să trăiască ca frate şi soră, fiind cu adevărat alături unul de altul, într-un gând în dăruirea lor faţă de Hristos şi în dorinţa de a cârmui împărăţia în spirit creştin înalt. Ea a fost aceea care l-a încoronat pe Marcian împărat, în faţa Senatului, la 24 august 450. Apoi a rostit cuvintele: `Este de datoria noastră să ne îngrijim de neamul omenesc" [8].

Părinții de la Calcedon au cinstit-o pe împărăteasa Pulheria, strigând cu glas mare: `Mulţi ani trăiască bine cinstitoarea împărătească, iubitoarea de Hristos. Mulţi ani trăiască dreptslăvitoarea!"

Sfânta Pulheria împreună cu virtuosul Marcian au lucrat într-un gând, dăruindu-şi averea spre a zidi case pentru săraci, spitale, biserici şi mănăstiri. Pe lângă datoriile şi nevoinţele administrative şi filantropice, privegheau mult, posteau, se rugau, fiind şi altora pildă [9].

Pulheria s-a despărțit de lumea cea treccătoare la 10 septembrie 453 şi a fost îngropată cu multă cinstire, fiind și în zilele noastre pomenită în ziua trecerii ei la cele veșnice.

[8] *Vassiliki Limberis, Divine -Heiress, p. 68.*
[9] *Ibidem.*

Ips Timotei - Sfânta Pulheria, împărăteasa apărătoare a Ortodoxiei

Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor
- 16 iul, 2021

Imperiul Roman a constituit spaţiul în care credinţa ortodoxă a cunoscut o înflorire deosebită. Deşi împăraţii păgâni au făcut nenumăraţi mucenici în timpul prigoanei sângeroase, vreme de două veacuri şi jumătate, prin credinţa şi lucrarea inspirată a fiilor Bisericii între ei, personalităţi imperiale, cei care au crezut în Iisus Hristos au primit nu doar libertatea de mărturisire şi slujire a Dumnezeului adevărat, ci şi sprijin în acest deziderat sfânt. Pe lângă împăraţi bine cinstitori, pe firmamentul Ortodoxiei bizantine, o strălucire aparte are Sfânta Pulheria, împărăteasa fecioară care a sprijinit decisiv apărarea dreptei credinţe în timpul lucrărilor Sinoadelor Ecumenice de la Efes şi Calcedon (431 şi 451).

Aelia Pulheria, născută în 399, a fost sora mai mare a împăratului Teodosie al II-lea (408-450). Când tatăl lor, împăratul Arcadie a murit, lăsându-i moştenitori ai tronului, Pulheria a conştientizat rolul însemnat pe care îl avea în administraţia imperiului, dăruindu-se cu tot sufletul lui Hristos. Înţeleaptă, descurcăreaţă şi plină

de sârguinţă pentru credinţa ortodoxă, în 414, deşi nu avea decât 15 ani a primit titlul de „Augustă”, fiindu-i încredinţată ocrotirea fratelui mai mic, împăratul Teodosie, până ce va ajunge să domnească de unul singur. Din această postură, Pulheria a condus imperiul aproape patruzeci de ani, supraveghind educaţia fratelui său şi căutând să-l protejeze de intrigile de la Curte, precum și de cele ale diplomației din perioada respectivă.

A fost contemporană cu ambele dispute religioase din timpul dinastiei teodosiene: nestorianismul și monofizitismul.

Cea dintâi erezie, care afirma separația absolută între cele două firi ale Mântuitorului Hristos şi o numea pe Sfânta Fecioară Maria doar „Născătoare de Hristos”, şi nu „Născătoare de Dumnezeu”, a fost propagată în Constantinopol de Nestorie, păstor la Constantinopol (428-431). Acesta reușise să câștige inițial de partea sa tânăra pereche imperială, Teodosie şi împărăteasa Athenais-Evdochia fiind impresionați de elocința și erudiția ierarhului. Singura care s-a opus de la început și în mod deschis a fost Augusta Pulheria, a cărei atitudine a facilitat hotărârile din cadrul Sinodului III Ecumenic. Ea reprezenta, de fapt, eminenţa cenuşie a administrației lui Teodosie al II-lea şi prezida o reţea importantă de femei aristocrate, în cadrul unui colegiu de diaconiţe şi fecioare din Biserica mare a Constantinopolului.

Era cât se poate de clar că pângărirea onoarei Fecioarei mergea mână în mână cu atacul la adresa propriilor lor surse de onoare şi patronaj, comunitatea lor reflectând în mic gloria Maicii Domnului. Nu greşim dacă afirmăm că acestui grup de femei aristocrate din jurul Pulheriei i se datorează căderea lui Nestorie. Nu numai că ele i-au furnizat informaţii importante lui Chiril, dar au orchestrat, probabil, schimbarea locului de desfăşurare a Sinodului din 431 din Capitală, la Efes, oraş care dobândise deja statutul de loc însemnat pelerinajului în cinstea Preasfintei Fecioare. Locul era cum nu se poate mai ostil faţă de tot ceea ce apăra Nestorie şi în acelaşi timp, era greu accesibil susţinătorilor sirieni ai acestuia. Toate au conlucrat la înfrângerea lui Nestorie în cadrul Sinodului.

După încheierea lucrărilor, la Efes şi în alte părţi ale imperiului, poporul dreptcredincios a aclamat entuziast victoria Ortodoxiei şi a Pulheriei: „Fecioara Maria l-a depus pe Nestorie! Mulţi ani Pulheriei! Ea este cea care a întărit credinţa!”

Pacea Bisericii nu a fost îndelungată, deoarece aceasta s-a confruntat cu cea de-a doua erezie hristologică, monofizismul. Această doctrină era în fapt o exagerare în combaterea nestorianismului, susținând că firea umană a Mântuitorului fusese co-

vârșită de cea dumnezeiască, şi astfel că El nu ar fi pătimit ca om. În Constantinopol, principalul susținător al ereziei era (monahul) Eutihie.

Înrâurirea puternicului eunuc Hrisafie, finul lui Eutihie, asupra împăratului Teodosie a făcut ca învățătura eretică să fie declarată ortodoxă în cadrul unui nou sinod ținut la Efes în anul 449, cunoscut în istorie ca „sinodul tâlhăresc", când partizanii Ortodoxiei au fost maltratați de către monofiziți. Chiar şi aşa, atât timp cât Teodosie a fost în viață, monofizismul a constituit religia oficială a Imperiului Roman din Răsărit.

Situația s-a schimbat brusc la 26 iulie 450, odată cu moartea neașteptată a lui Teodosie. În aceste condiţii, noua împărătească, Pulheria a luat o decizie şocantă, dar corectă: s-a căsătorit cu un senator roman, Marcian, general respectat, decorat pentru slujirea imperiului ortodox. Prin căsătoria formală cu Marcian şi făgăduinţa acestuia că îi va respecta votul fecioriei, şi-a întărit influenţa şi puterea. Era în continuare puternica Augusta fecioară, dedicată Fecioarei Maria, dar era în acelaşi timp împărătească.

Cu susţinerea lui Marcian, prima realizare a „vasilissei" Pulheriei a fost convocarea Sinodului IV Ecumenic de la Calcedon. Dintre toate sinoadele ecumenice, acesta a cunoscut cea mai mare participare, istoricii menţionând că la lucrările lui au fost prezenţi între 520 şi 630 de episcopi. Prin hotărârile luate a fost înlăturat răul făcut de „sinodul tâlhăresc". Eutihie şi partizanii săi monofiziţi au fost anatemizați, iar Ortodoxia a fost restaurată în Imperiul de Răsărit.

El a statornicit învăţătura Bisericii în problema hristologică, născută odată cu nestorianismul: Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, a fost Dumnezeu adevărat şi Om adevărat. Doctrina despre unirea personală sau ipostatică a celor două firi, dumnezeiască şi omenească, în Persoana Dumnezeu-Omului Hristos este socotită victoria familiei imperiale, aclamată la sfârşitul lucrărilor sinodului ca fiind „luminători ai credinţei", „noul Constantin şi noua Elena". Cu toate acestea, implicarea şi râvna împărătesei pentru statornicirea dreptei credinţe i-au făcut pe Părinţii de la Calcedon să-i acorde ei mai multă întâietate decât lui Marcian şi au cinstit-o, strigând cu glas mare: „Mulţi ani trăiască bine cinstitoarea împărătească, iubitoarea de Hristos. Mulţi ani trăiască, drept-slăvitoarea!"

Pulheria a mai trăit câţiva ani după Calcedon, lucrând cu Marcian pentru binele imperiului. Precum au hotărât de la început să trăiască ca frate şi soră, au fost cu adevărat alături unul de altul, fiind într-un gând în dăruirea lor faţă de Hristos şi în dorinţa de a cârmui împărăţia în chip creştinesc. Sfânta Pulheria împreună cu vir-

tuosul general şi neîntrecutul strateg Marcian au lucrat într-un gând, folosindu-şi averea spre a zidi biserici şi mănăstiri, case pentru săraci, spitale, şi îndeletnicindu-se, pe lângă datoriile şi nevoinţele lor administrative şi filantropice, cu privegherea, postul, rugăciunea şi catehizarea celorlalţi.

Pulheria a murit la 10 septembrie 453 şi a fost îngropată cu multă cinstire. Şi-a lăsat toată averea săracilor.

Marcian a continuat să domnească singur, apărând cu înfocare hotărârile Sinodului de la Calcedon. Era cunoscut ca „un ostaş ce iubea pacea, fără a se teme de război". Marcian s-a dus cu pace la odihna veşnică în Hristos, în anul 457. Patruzeci de ani mai târziu, slăvita sa amintire era încă atât de vie pentru bizantini, încât, atunci când la tron a venit Anastasie (491-518), poporul a strigat: „Să cârmuieşti precum Marcian!"

Îndată după ce a trecut la cele veşnice, împărăteasa Pulheria a început a fi cinstită în întreaga capitală a imperiului. Asemenea împărătesei Elena, cu care a fost asemănată, Pulheria va deveni sfântă, deopotrivă în Biserica Răsăritului şi în cea de Apus. Secole după trecerea sa la Domnul, credincioşii din Constantinopol au celebrat memoria sfintei la data de 10 septembrie, având în minte pietatea, filantropia, ctitoriile şi în special marele ei triumf: Sinodul de la Calcedon.

În textul slujbei sale există mai multe planuri în care este cinstită Sfânta Pulheria. Este în primul rând cel al trăsăturilor moral-ascetice, al virtuţilor precum: curăţia, fecioria, bărbăţia şi curajul, lepădarea de cele pământeşti, milostenia. Este apoi cel al istoriei, al evenimentelor la care a participat sau pe care le-a influenţat: faptul că a fost împărătească, că a fost implicată în combaterea ereziilor nestoriană şi monofizită, fiind contemporană cu Sinoadele Ecumenice de la Efes (431) şi Calcedon (451). Şi, nu în ultimul rând, identificăm planul dogmatic: faptul că a luptat cu ereziile, că a sporit slava lui Dumnezeu cu învăţăturile părinţilor, că a fost implycată în definirea hristologiei ortodoxe.

Sinodul de la Calcedon este amintit şi în scurta viaţă a sfintei din Sinaxar, ca fiind una dintre izbânzile ei. Ştim însă din istoria Bizanţului că ea a fost alături de partida ortodoxă şi în timpul Sinodului de la Efes (431). Viaţa sfintei ne spune că „sinodul al treilea a toată lumea din Efes a discutat erezia lui Nestorie, prin sârguinţa fericitei Pulheria, pentru că mare râvnă avea aceasta pentru dreapta credinţă".

Calcedonul este însă cuvântul care revine de câteva ori în textul slujbei din Minei şi legat de el, sunt invocate lupta cu ereticii şi dreapta învăţătură a Sfinţilor părinţi, pe care Pulheria a ştiut să o întărească.

Slava de la Vecernie rezumă toate acestea: *„Credinţa ce ai propovăduit cu pravoslavie în Calcedon, de Dumnezeu încununat-o, cu ostenelile şi învăţăturile purtătorilor de Dumnezeu părinţi întărind-o, ca o podoabă dumnezeiască, în cer lucrată Bisericii lui Hristos o ai dat, întru care şi lăudându-se slăveşte, mărind pe Dumnezeu Cel întrupat în două fiinţe nedespărţit, şi în două lucrări şi voinţe, cu care împreună rugându-te lui Hristos cere, o, Pulherio, tuturor credincioşilor curăţie şi mare milă”.*

Nicolae Pintilie - Pulheria, Sfânta împărătească care și-a închinat viața Ortodoxiei

Era o ortodoxă profundă, încât palatul imperial, aşa cum mărturisesc istoricii vremii, „mirosea a mănăstire şi nu a reşedinţă imperială”. Meritul ei este acela că a avut conştiinţa că nu poate conduce singură un imperiu întins pe trei continente, o administraţie în care eunucii deţineau puterea, iar uzurpatorii apăreau la orice pas. Deşi făcuse votul fecioriei şi era înaintată în vârstă, s-a căsătorit cu generalul ortodox Marcian, asociindu-l la domnie.

Atunci când totul părea pierdut, credința ortodoxă fiind sfâșiată de către luptele sociale, culturale, economice, dar mai ales din partea susținătorilor credințelor eretice, Dumnezeu a „intervenit” în istorie prin oameni care au restabilit dreapta mărturisire. Un astfel de om, rămas pentru veșnicie în istoria Bisericii, a fost Sfânta împărătească Pulheria.

Sitauția eclezială, politică și socială în Imperiul Roman, la începutul secolului al IV-lea

Prin legătura dintre Imperiu şi Biserică, la sfârşitul secolului al IV-lea, problemele teologice au devenit probleme de stat. Unii împăraţi au ajuns chiar să se ocupe mai mult de doctrina religioasă, decât de treburile administrative. Împăratul Tedosie cel mare a fost primul care a promulgat legi pentru domeniul religios. Mai târziu, împăratul Marcian, de al cărui nume este legat sinodul IV ecumenic, a fost numit, la ridicarea pe tronul imperial, „preot şi rege”.

Deşi persoana împăratului era totul în societatea vremii, situaţia de la curtea imperială nu era întotdeauna aşezată. Începând cu familia ortodoxă a lui Teodosie cel mare, au intrat în viaţa politică persoane străine de credinţa creştină. Cu precădere, au existat două împărătese foarte influente, care s-au amestecat atât în politica imperială, cât şi în Biserică. Soţia lui Arcadie, Eudoxia, era fiica unui franc ajuns general în armata romană, iar soţia lui Teodosie al II-lea, Evdochia, era fiica lui Leon, profesor păgân din Atena. Eudoxia, după cum se cunoaşte, a obţinut exilarea Sfântului Ioan Gură de Aur, iar Evdochia a fost sprijinul ereziei monofizite.

Ele au fost ajutate şi de alte persoane influente: eunucii Eutropiu şi Hrisafiu. Împăraţii, fiind foarte tineri - Arcadie avea 17 ani, Honoriu, 10 ani, Teodosie al II-lea, 8 ani, iar Valentinian, 5 ani – conducerea imperiului se afla în mâna eunucilor şi a împărăteselor. Hrisafiu, fost sclav barbar, aduna în persoana sa toate defectele, de la ambiţie şi viclenie, până la lăcomie şi răzbunare. Pe plan confesional, el a fost susţinătorul lui Eutihie şi a lui Dioscor şi principalul vinovat de sinodul tâlhăresc de la Efes.

Însă, în toată această viaţă plină de corupţie, au existat şi persoane care au vrut binele Bisericii. Una dintre acestea a fost fiica lui Teodosie, Pulheria, „urmaşă demnă a tatălui său”.

Din anul 414, ea a fost asociată la tron ca „augustă”, alături de fratele ei minor, pe care l-a crescut în credinţa creştină. Mărturiile istorice ne arată că palatul imperial devenise „mănăstire”, „azilul tuturor virtuţilor”. Se rugau, posteau, practicau caritatea, lucrau cu mâinile lor pentru săraci, zideau spitale şi biserici.

Ortodoxia și erezia lui Eutihie

În multiplele sale manifestări, erezia însemna atât schismă, cât şi disidenţă politică. Conştienţi de importanţa unităţii de credinţă, împăraţii creştini şi-au dorit să o realizeze prin metode politice. De aceea, atât în codul de legi a lui Teodosie al II-lea, cât şi la Iustinian, mai mult de jumătate dintre ele au un cuprins religios.

O lume în permanentă schimbare. De la romanizare la elenizare, de la o dinastie sacră la amestecul împărăteselor şi al eunucilor, de la o armată naţională, la un imperiu păzit de barbari împotriva altor barbari, aceştia sunt puţini dintre factorii ce au făcut ca starea de instabilitate să fie reflectată şi în Biserică. Iar starea de fapt s-a resimţit, cu precădere, în doctrina, în conturarea și în afirmarea ereziei monofizite.

Eutihie, arhimandrit din Constantinopol, o persoană cu autoritate în rândul clerului din capitală, afirma în predicile sale că „umanitatea lui Hristos este diferită de a noastră, de aceea nu se cuvine să-L comparăm cu noi, chiar şi sub aspectul umanităţii”. Aşa cum reiese din corespondenţa sa, Eutihie avea o pregătire teologică rudimentară, însă avea „un nume bun”, rezultat din prietenia sa cu Sfântul Chiril al Alexandriei.

Înainte de reacţia din sânul Bisericii, poporul din Constantinopol a amendat învăţătura greşită a lui Eutihie printr-o adevărată revoltă populară, cerând patriarhului Flavian judecarea arhimandritului. După un sinod în Constantinopol a urmat „cel mai ruşinos eveniment al istoriei creştine” - sinodul tâlhăresc de la Efes, în care susținătorii Ortodoxiei au simțit duritatea bâtelor parabolanilor alexandrini, patriarhul ortodox Flavian murind din cauza loviturior, la doar câteva zile de la eveniment.

Sfinții împărați Marcian și Pulheria - restabilirea Ortodoxiei

Evenimentul care a schimbat starea de încordare religioasă, dar şi politică, a fost moartea împăratului Teodosie al II-lea, survenită la 28 iulie 450. Pulheria, sora sa cea exilată, a rămas singura reprezentantă a dinastiei teodosiene. Susţinătoare înfocată a Ortodoxiei, a fost raza de lumină a Bisericii, în întunericul ultimilor ani.

Era o ortodoxă profundă, încât palatul imperial, aşa cum mărturisesc istoricii vremii, „mirosea a mănăstire şi nu a reşedinţă imperială”. Meritul ei este acela că a avut conştiinţa că nu poate conduce singură un imperiu întins pe trei continente, o administraţie în care eunucii deţineau puterea, iar uzurpatorii apăreau la orice pas. Deşi făcuse votul fecioriei şi era înaintată în vârstă, s-a căsătorit cu generalul ortodox Marcian, asociindu-l la domnie. Acesta era originar din Tracia, făcuse carieră în armata lui Teodosie cel mare, devenind cel mai de seamă general al armatei - singurul în măsură să ţină în echilibru politica puternicului Hrisafiu.

Domnia generalului Marcian a fost văzută în istorie ca reprezentând „anii de aur” ai Imperiului. Au fost readuşi în scaune pe episcopii ortodocşi exilaţi. Nu au fost uitate nici rămăşiţele patriarhului Flavian, cel omorât la Sinodul de la Efes, pe care le-a aşezat cu mare cinste în Biserica Sfinţilor Apostoli.
În ziua de 8 octombrie 451, în prezenţa comisarilor imperiali, s-au deschis lucrările Sinodului IV Ecumenic. În Biserica Sfintei Eufimia, zidită pe vârful unui munte, în apropierea Bosforului, cei 600 de episcopi au hotărât că Ortodoxia este învăţătura cea dreaptă, formulând o definiţie de credinţă. Textul conţinea, la început, simbolul de credinţă niceean şi pe cel constantinopolitan, ca bază neclintită a credinţei.

Definiţia de credinţă se încheia cu interdicţia oricărei modificări, prevăzând sancţiuni imperiale în caz de neascultare. Această formulă, semnată de către 452 de participanţi, dădea un răspuns la toate disputele hristologice, de la Apolinarie, la Eutihie şi Dioscor. Era un text dogmatic care elimina orice interpretare părtinitoare.

Majoritatea celor ce au studiat formula calcedoniană sunt de acord că aceasta „a salvat credinţa în Hristosul istoric". Erezia monofizită a fost condamnată, arătând că în Persoana Una a lui Hristos există atât firea dumnezeiască, cât şi firea omenească - unite neîmpărţit şi nedespărţit, neschimbat şi neamestecat.

În prezenţa perechii imperiale, a întregului senat şi a curţii, a fost proclamată în mod solemn formula dogmatică calcedoniană, semnată de către cei 452 de părinţi.

La 25 octombrie 451, împăraţii Marcian şi Pulheria, împreună cu întreg senatul, au asistat la şedinţa solemnă în care s-a citit formula dogmatică adoptată. Împăratul a fost aclamat ca „un nou Constantin, nou Pavel, nou David", iar Pulheria ca o „nouă Elena", împreună „apărători ai Ortodoxiei şi susţinători ai păcii universale" .

Împărăteasa Pulheria a fost persoana providenţială, care a apărat şi a susţinut credinţa ortodoxă. De aceea, ea a intrat în conştiinţa liturgică a Bisericii, fiind pomenită de două ori în Sinaxar. La 17 februarie, împreună cu soţul ei, Marcian şi separat, în ziua de 10 septembrie. Interesant este faptul că apare şi în calendarul Bisericii Romano-Catolice, deşi Sinodul IV Ecumenic nu a fost favorabil creştinătăţii apusene.

Realitatea este aceea că momentul Calcedon și biruința sa de care ne bucurăm noi astăzi au fost rezultatul credinței unei femei care prefera mănăstirea, în fața lumii. Dar, când a simțit că era nevoie de ea, și-a lăsat liniștea chiliei, acceptând chiar a se căsători, doar pentru a salva credința. O jertfă pe care Biserica nu a trecut-o cu vederea, căci până astăzi Sfânta Pulheria a rămas drept „Împărăteasa care și-a închinat viața Ortodoxiei".

Pulheria, împărăteasa sfântă a Bizanţulu

Maria Theotokos a rămas model absolut pentru multe urmaşe ale sale. Una dintre ele, o personalitate complexă, este împărăteasa Pulheria a Bizanţului, comemorată de calendarul ortodox pe data de 10 septembrie.

Născută în anul 399, Pulheria a fost primul copil al împăraţilor Arcadie şi Eudoxia, care-l osândiseră nedrept şi-l surghiuniseră pe Sfântul Ioan Gură de Aur. Avea un frate, pe viitorul împărat Teodosie al II-lea, şi două surori.

Împăratul Arcadie a murit în anul 408, lăsându-şi copiii orfani. Pulheria, cu inteligenţă nativă şi caracter frumos, a fost educată în greacă şi latină, iar înţelepciunea ei a determinat Senatul să-i confere, la numai cincisprezece ani, titlul de Augusta, încredinţându-i-se ocrotirea fratelui mai mic, Teodosie, până ce acela va fi fost apt a domni singur. Pentru a asigura exclusivitatea la tron a lui Teodosie, şi implicit stabilitatea şi integritatea imperiului, Pulheria şi cele două surori ale sale au făcut legământ de feciorie, încât să nu-şi ia niciodată bărbaţi care să poată pretinde tronul imperial de la fratele lor. Ea a orânduit căsătoria lui Teodosie cu Atenais, frumoasa fiică a unui filozof atenian păgân, care a primit Creştinismul şi a devenit soţia împăratului, luând numele de Evdochia.

După ce Teodosie a început să domnească, Pulheria a continuat să-şi sfătuiască fratele în chivernisirea împărăţiei. La îndemnul ei, împăratul Teodosie a con-vocat Sinodul de la Efes, din 431, cel de al treilea Sinod Ecumenic, care a statornicit oficial titlul de Theotokos (Născătoare de Dumnezeu) Maicii lui Hristos.

În jurul anului 440, Evdochia, manipulată de un curtean eretic, a reuşit să-l întoarcă pe împărat împotriva Pulheriei, care s-a retras la o moşie a sa. Nemai-primind sfatul surorii sale înţelepte, Teodosie a căzut sub înrâurirea ereziei eutihianiste, o formă radicală de monofizism. El a convocat sinodul de la Efes, din 449, supranumit „sinodul tâlhăresc", care a întărit această erezie. Însă, în anul următor, împăratul a căzut de pe cal şi a murit. Această întâmplare a adus-o pe Pulheria pe tronul împărătesc, ca împărătească.

După cum se cuvenea, ea s-a căsătorit, cu un general şi senator din Tracia, pe nume Marcian, spre a domni împreună cu el. L-a încoronat ea însăşi împărat, în faţa Senatului, la 24 august 450. Împreună au convocat al patrulea Sinod Ecumenic, de la Calcedon, din 451, ce a anulat hotărârile „sinodului tâlhăresc" şi a proclamat cu tărie credinţa ortodoxă.

Au fost mari filantropi, ctitorind nenumărate case pentru săraci, spitale, biserici şi mânăstiri.

Sfânta Pulheria a murit la 10 septembrie 453, lăsându-şi toată averea săracilor.

(Articol publicat în cotidianul „Evenimentul Regional al Moldovei", din 10 septembrie 2013.)

Sfânta Pulheria, împărăteasa care a apărat învăţătura ortodoxă a credinţei împotriva diferitelor erezii ale timpului

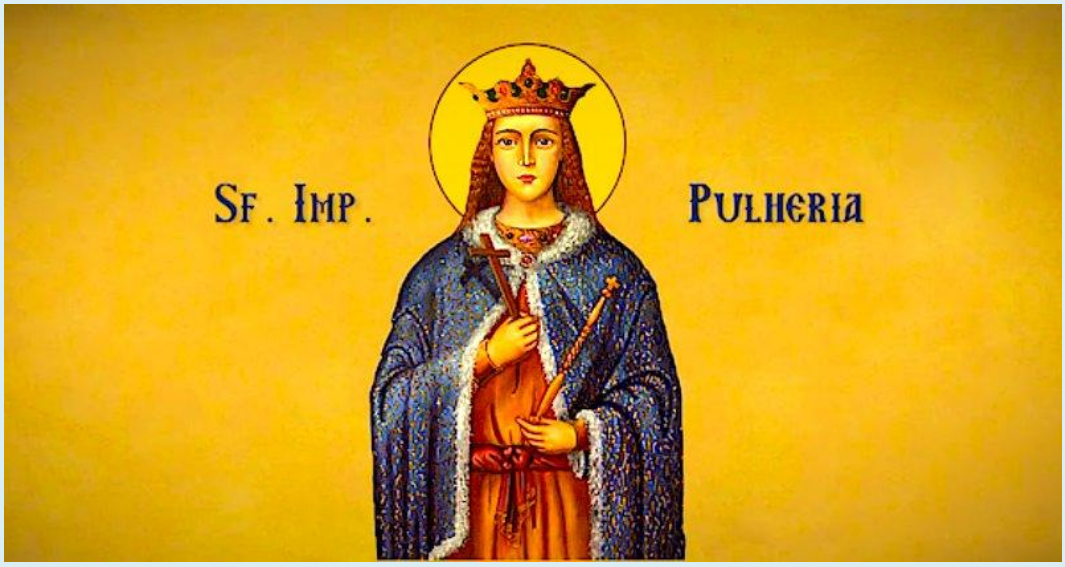

Sfânta împărătească Pulcheria, fiică a împăratului bizantin Arcadius (395-408), a fost coregentă și sfatuitoare a fratelui ei, sora cu Teodosie cel mic (cel tânar: 408-450). A primit o educație aleasă și s-a remarcat prin înțelepciune și credința, studiind învățătura ortodoxă.

Prin eforturile ei s-a zidit biserica PreaSfintei Născătoarei de Dumnezeu (Teotokos) la Vlaherne, precum și alte biserici și mănăstiri. De asemeni, cu ajutorul ei a fost convocat Sinodul al III-lea Ecumenic și erezia lui Nestorie a fost condamnată.

Din cauza intrigilor împărătesei Evdochia (Eudochia) - soție a împăratului Teodosie cel mic - Pulcheria a fost înlăturată de la putere, așa încăt ea s-a dedicat credinței și rugăciunii într-o viață de retragere. Totusi, când dezordinea a început să pună stapânire pe Imperiu, la cererea fratelui ei, împăratul Teodosie cel tânăr, Pulcheria a revenit și a reușit să calmeze spiritele încinse de ereticii vremii.

După moartea lui Teodosie cel mic, Marcian (450-457) a fost ales împărat. Sfânta Pulheria a vrut din nou să se retragă, dar atât împăratul cât si ceilalți demnitari ai Imperiului au rugat-o să nu refuze tronul, așa că a devenit logodnică a lui Marcian (Marchian). Pentru binele Imperiului a consimțit să devina soția lui Marcian, cu condiția să i se permită să-și păstreze fecioria chiar în căsătorie. Așa încât împărații au trăit în curăție, ca frate și soră, până la sfârșit.

Prin eforturile ei s-a convocat Sinodul al IV-lea Ecumenic de la Calcedon, în anul 451, unde au fost condamnate învățăturile eretice ale lui Dioscor și Eutihie.

În tot cursul vieții ei Sfânta Pulcheria a apărat învățătura ortodoxă a credinței împotriva diferitelor erezii ale timpului. A adormit cu pace întru Domnul la 54 de ani, în anul 453, după ce a dat o mare parte din bunurile ei săracilor.

Ştefan Mărculeţ - Răspunsuri duhovniceşti: Sfânta Pulheria, un model de vieţuire creştină

Prea cucernice părinte diacon Ştefan Lucian Toma, Sfânta împărătească Pulheria, pe care o cinstim astăzi, s-a remarcat în timpul vieţii prin lupta împotriva ereziilor condamnate la Sinoadele III şi IV Ecumenice, prin sfinţenia vieţii, prin înţelepciunea şi credinţa de care a dat dovadă la conducerea Imperiului Bizantin. De ce conducătorii zilelor noastre nu urmează astfel de modele, nu promovează valorile creştine în Stat şi Biserica Ortodoxă ca instituţie de căpătâi, urmând exemplul simfoniei bizantine?

A vorbi despre Sfânta împărătească Pulheria astăzi înseamnă a aduce în discuţie vremuri de glorie ale Bizanţului, acel Bizanţ despre care Paul Evdokimov spunea în lucrarea sa "Ortodoxia" că "dezvăluie dimensiunea genială a neamului grec".

Fiica împăratului bizantin Arcadie (395-488), soră cu împăratul Teodosie al II-lea, sau cel mic (408-450), Pulheria a devenit coregentă fratelui său, fiind proclamată augustă în anul 414, titlu menţinut până în 453, când s-a mutat la Domnul la vârsta de 54 de ani.

Cu excepţia unor neînţelegeri cauzate de împărăteasa Evdochia, soţia împăratului Teodosie al II-lea, proclamată şi ea augustă, care avea să şi părăsească curtea imperială, relaţia dintre împărăteasa Pulheria şi împăratul Teodosie al II-lea a fost una de real parteneriat în conducerea imperiului.

Cronicarul Teofanis ne spune că împărăteasa Pulheria avea o înţelegere care covârşea anii ei în multe aspecte, atmosfera curţii imperiale graţie aportului ei semăna cu atmosfera unei mănăstiri.

Potrivit aceluiaşi cronicar, împărăteasa Pulheria şi-a asumat şi a trăit întreaga viaţă în votul fecioriei, chiar şi atunci când s-a căsătorit cu Marcian, influent senator al vremii, pentru ca acesta să devină împărat, urmând la tron lui Teodosie al II-lea. Dincolo de viaţa ei virtuoasă, exemplară, sinodalitatea ortodoxă a considerat-o vrednică de pomenire ca sfântă pe împărăteasa Pulheria.

În primul rând datorită susţinerii dreptei credinţe în timpul celui de-al doilea Sinod Ecumenic de la Efes din 431, când a fost înfrânt nestorianismul şi în timpul celui de-al IV-lea Sinod Ecumenic de la Calcedon din 451, când dreapta credinţă a triumfat asupra monofizitismului. Nu în ultimul rând, nu trebuie uitat că prin eforturile acestei împărătese, s-a zidit Biserica Maicii Domnului din Vlaherne, existentă până astăzi nu departe de reşedinţa Patriarhiei Ecumenice.

Mă întrebaţi de ce conducătorii de astăzi nu urmează astfel de modele, precum al împărătesei Pulheria, în a promova credinţa ortodoxă? În primul rând, sistemele sociale sunt diferite astăzi, deşi nu trăim vremuri bizantine sub aspectul organizării sociale, statul român respectă Biserica Ortodoxă ca Biserică majoritară a neamului. Dincolo de acest aspect, principiile democratice care guvernează astăzi lumea, respectă multiculturalitatea şi pluri-confesionalismul ca politică de stat. Din acest motiv, Biserica Ortodoxă este una dintre Bisericile recunoscute de statul român, dar nu singura.

România, ca membră a Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU) din 1955, este obligată să respecte alături de toate statele membre Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, adoptată şi proclamată de ONU pe 10 decembrie 1948 şi care în articolul 18 spune explicit că "orice om are dreptul la libertatea de gândire, de conştiinţă şi de religie". Acest drept include şi libertatea de schimbare a religiei şi libera manifestare a acesteia.

Vremurile s-au schimbat aşadar, forţa statului bizantin în susţinerea Ortodoxiei e substituită respectului şi raporturilor paşnice. Greutatea susţinerii etosului ortodox ne revine, aşadar, nouă, Bisericii: cler şi popor. Cât de mult vom triumfa în acest mozaic de orientări spirituale şi culturale ale vremurilor de astăzi, depinde de cât de autentic vom şti să ne trăim credinţa. În acest sens, împărăteasa Pulheria, prăznuită astăzi, poate fi un model vrednic de urmat.

Iulian Dumitraşcu - Sfânta împărătească Pulheria sărbătorită în Biserica Ortodoxă

Creştinii ortodocşi o cinstesc sâmbătă, 10 septembrie 2016, pe Sfânta împărătească Pulheria. Ea este şi ocrotitoarea bisericii din Parohia Pârcovaci, Protopopiatul Hârlău, singurul lăcaş de cult din ţara noastră care are acest hram.

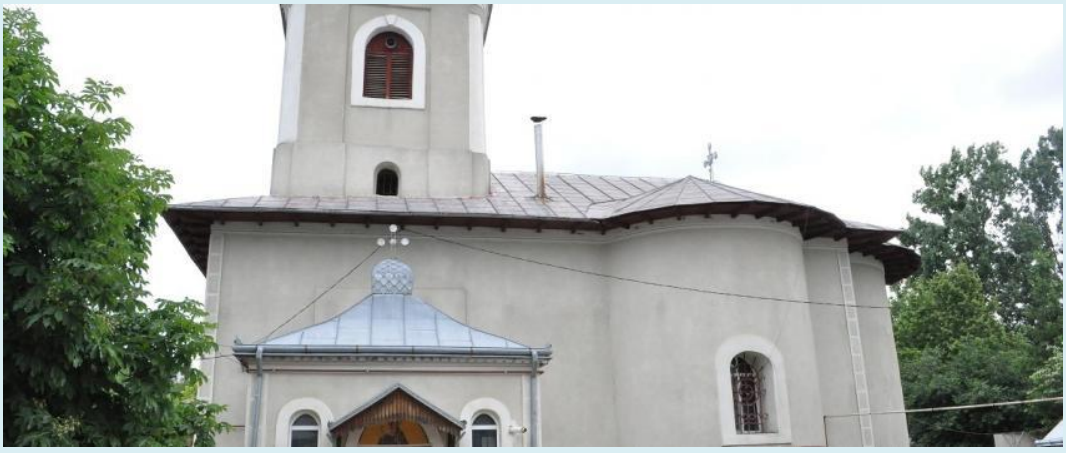

Biserica Parohiei Pârcovaci datează din anul 1834, fiind ctitorită de Gheorghe şi Pulheria Ghica, de aici şi hramul nemaiîntâlnit la sfintele lăcaşuri din ţara noastră.

Din 1993, s-au făcut multiple restaurări, iar pe 30 septembrie 2001 a fost resfinţită de Prea fericitul părinte Patriarh Daniel, în vremea arhipăstoririi ca mitropolit al Moldovei şi Bucovinei.

De asemenea, prima aşezare monahală atribuită Sfintei împărătese Pulheria este Mănăstirea Esfigmenu din Sfântul Munte Athos.

Pr. Silviu Cluci - Katholikonul Mănăstirii Esfigmenu

Piatra de temelie a katholikonului a fost pusă în 1808 de către egumenul Teodorit, iar sfințirea a avut loc în 1811, fiind săvârșită de către patriarhul ecumenic Grigorie al V-lea. A fost zidit pe locul Katholikonului vechi. Este construit în stil athonit şi are opt turle, cea din centru fiind cea mai mare.

La intrare în biserica mare a mănăstirii se află pictat în partea dreaptă a ușii chipul patriarhului Antim al Constantinopolului, iar în partea stângă este chipul mitropolitului Moldovei Veniamin Costachi, care a ajutat foarte mult mănăstirea, închinându-i și metocul de la Florești. Domnitorii români care au ajutat mănăstirea au fost: Petru Rareș, Radu Paisie, Gavriil Costachi și alții.

În partea de miazănoapte a pridvorului se află Paraclisul Sfinţilor Arhangheli, iar în cea de miazăzi se află Paraclisul Intrării în Biserică a Maicii Domnului. Pridvorul cu coloane şi cele două paraclise incluse în corpul bisericii au fost adăugate în 1845 de către patriarhul Antim al VI-lea, care a devenit monah în mănăstire.

Pronaosul şi naosul nu sunt separate prin zid. În naos se află icoana Maicii Domnului „Trandafirul neveştejit”.

Catapeteasma din lemn aurit, bogat în decoraţiuni florale, a fost sculptată în 1813. Icoanele împărăteşti au fost îmbrăcate în aur în anul 1850 în Rusia.

În Sfântul Altar se păstrează aşa-numita „Cruce a Pulheriei”, precum şi o icoană bizantină în mozaic (secolul al XIV-lea) care Îl reprezintă pe Hristos în întregime, binecuvântând cu mâna dreaptă, iar în stânga ţinând Evanghelia.

Mănăstirea Esfigmenu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos

Prima aşezare monahală este atribuită împărătesei Pulheria, evlavioasa soţie a împăratului Marchian (450-457). Adevăraţii întemeietori ai mănăstirii au fost însă câţiva sihaştri din secolul XI.

Urcăm în micul vapor ce face legătura dintre Athos şi portul Ierison. Marea este liniştită şi sufletele noastre pline de bucuria Duhului Sfânt.

După un sfert de oră coborâm în portul Mănăstirii Esfigmenu. Aşezată pe malul mării într-o mică depresiune împădurită, bogată în livezi de măslini, portocali şi lămâi, Mănăstirea Esfigmenu (strâmtoare) este o chinovie cu viaţă de obşte, cu un număr de 45 de monahi, în frunte cu egumenul Eftimie, având hramul „Înălţarea Domnului”.

Prima aşezare monahală este atribuită împărătesei Pulheria, evlavioasa soţie a împăratului Marchian (450-457). Adevăraţii întemeietori ai mănăstirii au fost însă câţiva sihaştri din secolul XI. Distrusă şi incendiată de mai multe ori, a fost refăcută atât de împăratul bizantin Ioan al V-lea paleologul (1341-1391), cât şi de despoţii Serbiei, Ştefan Duşan şi Gheorghe Brancovici. Cel mai mare stareţ al mănăstirii în această epocă a fost Sfântul Grigorie Palama. În secolul XV a fost mistuită de un incendiu şi refăcută în secolul XVI de ţarul Alexandru Mihailovici.

La refacerea mănăstirii au contribuit şi câţiva domni români. Neagoe Basarab dă ajutoare anuale în bani la toate mănăstirile atonite, precum şi Vasile Lupu mai târziu. Petru Rareş dă ajutoare pentru înnoirea bisericii în anul 1544-1546, precum şi domnii fanarioţi. Cel mai mare ajutor îl dă însă mitropolitul Veniamin Costachi, care îi acordă timp de 12 ani (1806-1818) tot venitul Schitului Floreşti - Vaslui. Cu acest venit se înnoiesc biserica şi pictura, şi se reface o mare parte de incintă. Drept mulţumită, mitropolitul Moldovei, Veniamin Costachi, este pictat în pridvorul bisericii alături de patriarhul Antim al Constantinopolului, ca un mare ctitor.

Biblioteca mănăstirii conţine 372 manuscrise, dintre care 75 pe pergament, şi 8.000 cărţi tipărite, precum şi numeroase documente vechi. Tezaurul bisericii păstrează mai multe sfinte moaşte, icoane vechi şi obiecte de cult preţioase din epoca bizantină.

Mulţumim pentru dragoste şi ne continuăm pelerinajul.

(Protosinghel Ioanichie Bălan, Pelerinaj la Locurile Sfinte, Editura Episcopiei Romanului şi Huşilor, 1992, p. 443)

Icoane

Η ΑΓΙΑ ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Sfânta împărătească Pulheria şi Sfânta Parascheva

ΑΓΙΑ ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ

10 Septembrie

17 Februarie

Sfânta

Pulheria

împărăteasa

acatist

icoane fotografii articole

Familii Sfinte

SFINŢII ÎMPĂRAŢI MARCIAN ŞI PULHERIA

- Sfânta Pulheria a fost fiica împăratului Imperiului Bizantin, Arcadie
- Aceasta s-a distins prin înţelepciune, evlavie şi eforturi pentru întărirea Ortodoxiei
- Cu ajutorul ei, a fost ridicată Biserica Maicii Domnului din Vlaherne, dar şi alte biserici şi mănăstiri
- Aceasta a fost asociată la tron ca „augustă” , împreună cu fratele său, împăratul Teodosie al II-lea, dar ulterior a fost îndepărtată de la conducere şi exilată
- La insistenţele fratelui său a fost rechemată, iar după moartea acestuia a vrut să se retragă din nou
- Noul împărat, generalul Marcian i-a propus să se căsătorească iar aceasta a acceptat cu condiţia de a-şi păstra fecioria
- Domnia lor a constituit o epocă de aur a Imperiului Bizantin
- Prin eforturile lor, s-au întrunit două Sinoade Ecumenice, al III-lea şi al IV-lea, în care au fost combătute ereziile nestoriană şi monofizită

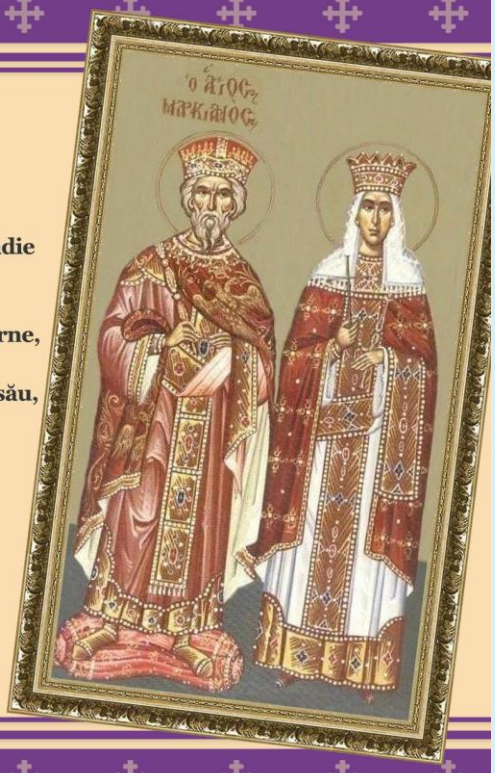

SFÂNTA PULHERIA, ÎMPĂRĂTEASA

10 SEPTEMBRIE 2016

Troparul Sfintei Împărătese Pulheria

10 Septembrie - glasul al 4-lea:

Sfântă Împărăteasă
Pulheria, roagă pe
Milostivul Dumnezeu
ca să dea iertare
de păcate
sufletelor noastre.

Troparul Sfintei Împărătese Pulheria

10 Septembrie - glasul al 4-lea:

Sfântă Împărăteasă
Pulheria, roagă pe
Milostivul Dumnezeu
ca să dea iertare
de păcate
sufletelor noastre.

PVLCHERIA
PVLCHERIA
PVLCHERIA

Bucură-te, Sfântă împărăteasă Pulheria, mare apărătoare a Ortodoxiei!